

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00
F: 01 369 78 32
E: gp.mddsz@gov.si
www.mddsz.gov.si

Številka: 0070-15/2015

Ljubljana, dne 4. 1. 2016

EVA 2015-2611-0002

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 114/06 – ZUTPG, 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS in 54/12)

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu EVA 2015-2611-0002 in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.

Mag. Darko KRAŠOVEC
GENERALNI SEKRETAR

Prejmejo:

- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za javno upravo,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Štefan Lepoša, v.d. generalnega direktorja
- Marjetka Kovšca, podsekretarka

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Dr. Anja, Kopač Mrak, ministrica
- Martina Vuk, državna sekretarka
- Peter Pogačar, državni sekretar
- Štefan Lepoša, v.d. generalnega direktorja
- Anja Osojnik, podsekretarka
- Marjetka Kovšca, podsekretarka

5. Kratek povzetek gradiva:

Gre za spremembe in dopolnitve Zakona o socialnem varstvu, ki so potrebne za razvoj sistema socialnega varstva. Celostno se ureja področje socialno varstvenih storitev (s predlogom novih socialnovarstvenih storitev, tj. socialna aktivacija in koordinirana oskrba v skupnosti), zagotavlja pravna podlaga za razvoj socialnovarstvenih programov (kot dopolnitev socialnovarstvenim storitvam in ukrepom), ukinja obvezno pripravništvo na področju socialnega varstva, razbremenjuje upravne postopke (z odpravo določenih administrativnih ovir in z zmanjšanjem administrativnih postopkov), določajo posebni pogoji za podelitev statusa društva v javnem interesu na področju socialnega varstva in omogoča podelitev tega statusa tudi drugim pravnim osebam zasebnega prava (zavodoma, ustanovam, zadrugam), usklajujejo predpisi o inšpekcijskem nadzoru z zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor in inšpekcijo dela, izenačujejo se domače in tuje pravne ter fizične osebe pri izvajanju socialnovarstvenih storitev, izenačujejo se pogoji za imenovanje direktorja javno socialnovarstvenega zavoda ter uvaja pravna podlaga, ki omogoča centrom za socialno delo, da izvajajo zakonsko določene storitve in naloge tudi zunaj njihovega rednega delovnega časa ter regijsko.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	DA
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	DA
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				

II. Finančne posledice za državni proračun**II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:**

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

Glavni cilj sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu je omogočiti podlage za celostno ureditev novih socialno varstvenih storitev (socialna aktivacija in koordinirana oskrba v skupnosti), ki bosta pilotno sofinancirana iz evropskih sredstev potrjenega Operativnega programa za evropsko kohezijsko politiko 2014 - 2020.

V okviru **vzpostavitve storitve koordinirane oskrbe v skupnosti** so predvidene naslednje aktivnosti:

- zaposlitev 15 koordinatorjev in vzpostavitev pilotnega sistema (načrtovanje, koordinacijo, organizacijo in spremljanje izvajanja individualnega načrta pomoči oskrbe v skupnosti s strani strokovnih delavcev na centru za socialno delo.). Ocenjena vrednost aktivnosti v prvem letu oziroma v letu 2016 je 540.921,00 EUR.
- usposabljanje in izobraževanje strokovnih delavcev ter promocijske aktivnosti. Ocenjena vrednost aktivnosti v prvem letu oziroma v letu 2016 je 34.500,00 EUR.

Pogoji, način in standard izvajanja storitve koordinirane oskrbe v skupnosti podrobneje uredijo v podzakonskem aktu, ki bo opredeljeval natančnejšo opredelitev stroškov.

V letu 2016 je ocenjena skupna višina stroškov **575.421,00 EUR**. V drugem letu izvajanja oziroma v letu 2017 se bodo aktivnosti izvajale v enakem obsegu in sicer v višini **580.000,00 EUR**. Sredstva za izvajanje storitve koordinirane oskrbe v skupnosti bodo zagotovljena iz evropskih sredstev nove finančne perspektive na prednostni osi 9 pod prednostno naložbo 9.2. Izboljšanje dostopa do cenovno ugodnih, trajnostnih in visokokakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega pomena. Sredstva iz te prednostne naložbe še niso potrjena z Odlokom Vlade Republike Slovenije zato ni mogoče opredeliti proračunske postavke.

II. Finančne posledice za državni proračun

Kot že omenjeno zgoraj, je glavni cilj sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu omogočiti podlage za celostno ureditev novih socialno varstvenih storitev (socialna aktivacija in koordinirana oskrba v skupnosti), ki bosta pilotno sofinancirana iz evropskih sredstev potrjenega Operativnega programa za evropsko kohezijsko politiko 2014 - 2020.

Vzpostavitev nove storitve socialne aktivacije in celostnega sistema bo povzročil finančne posledice, ki pa so odvisne predvsem od načina delovanja in specifikacije vseh stroškov na letni ravni. To bo določal pravilnik, ki bo pripravljen po sprejetju novele Zakona. V okviru vzpostavitve nove storitve socialne aktivacije in celostnega sistema (vzpostavitev enotne vstopne točke) so predvidene naslednje aktivnosti v letu 2016 in 2017:

- *Izvedba analiz za vzpostavitev sistema SA.* Ocenjena vrednost analize je 40.740 EUR v letu 2016.
- *Vzpostavitev enotne vstopne točke (zaposlitev aktivatorjev; vzpostavitev projektne pisarne).* V okviru enotne vstopne točke so načrtovane vzpostavitev projektne pisarne (zaposlitev 2 koordinatorjev, ki bo podpirala delo aktivatorjev; zaposlitev 48 aktivatorjev v 12 regionalnih mobilnih enotah, materialni stroški vzpostavitve). Ocenjena vrednost aktivnosti v letu 2016 je 1.368.296,93 EUR.
- *Vzpostavitev sistema sodelovanja med vsemi relevantnimi institucijami ter oblikovanje potrebnih protokolov sodelovanja ter usposabljanja trenerjev.* Zaradi vzpostavitve sistema in enotne vstopne točke bo potrebno okrepiti sodelovanje vseh

relevantnih deležnikov. V tem kontekstu bodo pregledani in dopolnjeni obstoječi protokoli sodelovanja in izmenjave podatkov ter izvedena izobraževanja zaposlenih na institucijah, ki prihajajo v stik z ciljno skupino uporabnikov socialne aktivacije (dolgotrajno brezposelni, prejemniki denarne socialne pomoči, ostale ranljive skupine). Ocenjena vrednost aktivnosti v letu 2016 je 59.325,00 EUR.

- *Informacijska podpora.* Za izvedbo in ustrezno spremljanje izvajanja sistema socialne aktivacije je potrebno zagotoviti ustrezno informacijsko podporo, ki bo omogočala nadgradnjo IKT sistema ter razvoj informacijskih orodij za podporo izvajalskim organizacijam pri spremljanju in podpora sistema državljanom pri uveljavljanju pravic. Ocenjena vrednost aktivnosti v letu 2016 je 1.000.000 EUR.

V letu 2016 je ocenjena skupna višina stroškov **2.468.361,93 EUR**. Sredstva bodo zagotovljena iz evropskih sredstev nove finančne perspektive na naslednjih proračunskih postavkah: PP 160133, PP 160134, PP 160135 in PP 160136. V letu 2017 se bodo aktivnosti izvajale v enakem obsegu, in sicer v višini **2.471.496,43 EUR**.

Z vidika prihodkov je osnovni cilj vzpostavitve sistema socialne aktivacije bolj aktivna obravnava socialno najbolj ogroženih skupin prebivalstva za različne aktivnosti vključevanja oseb v programe socialnega vključevanja, aktivacije in usposabljanja za ponovni vstop na trg dela. V pilotnem obdobju je predvidena obravnava najmanj 19.000 oseb. Med njimi je približno 13.300 oseb oziroma 70%, ki potrebujejo srednjo zahtevnostno raven obravnave za aktivacijo in približno 5.700 oseb oziroma 30%, ki potrebujejo višjo zahtevnostno raven in daljšo obravnavo za aktivacijo. Po predvidevanjih je predviden 25% izhod (vstop na trg dela, višja izobrazbena raven, itd.) vključenih oseb, kar posledično povzroči pozitivne premike na področju sistema socialnih transferjev in prihranke v integralnem proračunu. Ocena je, da se bo z vstopom na trg dela socialno izključenih oseb oziroma z vzpostavitvijo prilagojene oblike dela, **višina socialnih transferjev v pilotnem obdobju zmanjšala v višini 1.261.980,00 EUR**.

Predlaga se tudi uvedba pravne podlage, ki **omogoča centrom za socialno delo, da izvajajo storitve in naloge, določene z veljavnim zakonom, tudi zunaj njihovega rednega delovnega časa**. V primerih, ko morajo centri za socialno delo delovati izven svojega delovnega časa (npr. v primerih poplav, žledu, begunske problematike idr.), se bo potrebno delo zagotovilo in plačalo v okviru nadur. Ocena stroškov ob enem takem dogodku (npr. naravni nesreči) je 140.000 EUR (če je v izvajanje pomoči vključenih 20 centrov za socialno delo, na vsakem 10 delavcev, v obdobju 10 dni, 5 ur dnevno, pri čemer je vrednost nadure ocenjena na 14 eur). Finančne posledice so posledica višjih sil, pogojene z naravnimi nesrečami, torej jih ni mogoče predvideti.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

/

8. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
---	----

9. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA

10. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA

Dr. Anja Kopač Mrak
MINISTRICA

Priloga:

- predlog sklepa
- predlog zakona

PRILOGA

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu EVA 2015-2611-0002 in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.

Mag. DARKO KRAŠOVEC
GENERALNI SEKRETAR

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za javno upravo
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

**ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SOCIALNEM VARSTVU**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o socialnem varstvu je bil sprejet pred več kot dvajsetimi leti. V tem času je bil že večkrat spremenjen in dopolnjen. Predvsem na področju socialnovarstvenih programov je v tem času prišlo do velikega razvoja področja. V Sloveniji že več kot desetletje poteka prenos izvajanja različnih oblik strokovne pomoči na področju socialnega varstva na zasebni sektor. Pretežni del te pomoči opravljajo nevladne organizacije, ki pogosto dajejo pobudo za zagotavljanje določenih storitev, ki jih vlada na podlagi ugotovljenega javnega interesa pogosto tudi sofinancira. Prav področje socialnega varstva je področje, kjer se takšna uspešnost in učinkovitost kaže še v posebni obliki, saj se na ta način oblikujejo zelo kakovostni in uporabnikom bolj prijazni programi. S tem predlogom se zato želi urediti status posameznim vrstam socialnovarstvenih programov in dati ustrezno podlago za njihovo financiranje. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti od leta 1993 preko vsakoletnih javnih razpisov redno sofinancira programe nevladnih organizacij, s čimer zagotavlja večjo profesionalnost, strokovno obravnavo in hkrati zaposlitev velikega števila strokovnjakov. Zato je treba tudi zakonsko opredeliti vrste socialnovarstvenih programov, njihovo trajanje ter predvsem način njihovega financiranja.

Po veljavni zakonodaji lahko socialnovarstvene storitve opravljajo le strokovni delavci, ki imajo končano višjo ali visoko šolo, ki izobražuje za socialno delo in opravljeno pripravništvo ter strokovni izpit iz področja socialnega varstva, ali pa strokovni sodelavci, ki so končali višjo ali visoko šolo psihološke, pedagoške smeri in njenih specialnih disciplin, upravne, pravne, sociološke, zdravstvene smeri - smer delavni terapevt in teološke smeri z ustrezno specializacijo, pri čimer morajo imeti eno leto delovnih izkušenj na področju socialnega varstva, opravljeno pripravništvo in strokovni izpit iz področja socialnega varstva. Predlagane spremembe Zakona o socialnem varstvu izobrazbenih omejitev trenutno ne odpravljajo, saj se s predlogom tega zakona uvaja le najbolj nujne spremembe in dopolnitve, potrebne za razvoj sistema socialnega varstva, odprava izobrazbenih omejitev pa zahteva temeljit strokovni pregled vseh izobrazbenih smeri, ki lahko nudijo strokovno kvalitetne storitve v skladu s socialno varstveno doktrino. Zaradi omogočanja zaposlovanja diplomantov, ki se želijo zaposliti na področju socialnega varstva, kar jim trenutno zaradi nemožnosti opravljanja obveznega pripravništva na področju socialnega varstva ni omogočeno, se predlaga odprava obveznega pripravništva. Zaradi zakonskih sprememb na področju študijskih programov za pridobitev izobrazbe, se predlaga uskladitev ravni izobrazbe, doseženih po dosedanjih programih, z ravni izobrazbe po novih »bolonjskih« programih.

Slovenija spada med države EU s podpovprečnim tveganjem revščine in socialne izključenosti. Se pa tveganje za revščino v zadnjih dveh letih povečuje hitreje, kot v večini drugih držav EU, tako da se Slovenija uvršča v skupino držav, v katerih se je število revnih in socialno izključenih občutno povečalo. V letu 2014 je bilo takšnih oseb že 410.000 (po podatkih Eurostat). To pomeni dodatno oddaljevanje od zastavljenega cilja Evropa 2020. Cilj je zmanjšanje števila oseb, ki so izpostavljene tveganju revščine ali socialne izključenosti, na približno 320.000 oseb. Stopnja revščine v Sloveniji za leto 2013 in 2014 ostaja na 14,5%, kar pomeni da pod pragom revščine živi 290.000 oseb. Zaradi negativnega trenda bo v naslednjih letih veliko naporov vloženih v vzpostavitev učinkovitega, celostnega in

finančno vzdržnega sistema, ki bo na eni strani pravočasno odkrival in preprečeval naraščanje stopnje tveganja revščine, na drugi strani pa reševal problema revščine in socialne izključenosti. Za reševanje zgoraj omenjene problematike je treba razviti in vzpostaviti celovito storitev socialne aktivacije, ki bo zagotovila okvir za transparentno, usklajeno in celostno obravnavo oseb v okviru vzpostavljenega sistema, kot tudi v samih programih socialne aktivacije, kamor bodo vključeni posamezniki, ki tvegajo revščino in so socialno izključeni. Nadalje pa je tudi potrebno, da se v okviru socialne aktivacije ustrezno povežejo vse relevantne institucije v procesu. Namen razvoja enotnega sistema socialne aktivacije je vzpostavitev enotne vstopne točke, ki bo nudila celovit pregled problematike vključenega in regionalno pokritost celotne Slovenije ter omogočala prepoznavanje, usmerjanje in spremljanje posameznika vključenega v programe socialne aktivacije. V okvir storitve socialne aktivacije bodo poleg enotnega sistema umeščeni še programi socialne aktivacije, ki so namenjeni predvsem tistim osebam, ki se pri vstopu na trg dela srečujejo z več ovirami in so zato socialno izključene in živijo pod pragom revščine. Pri tem bo povezoval programe socialne aktivacije z zaposlitvenimi programi in razvoj prilagojenih oblik dela, kamor se bodo lahko vključile osebe, po zaključku socialne aktivacije. Poudarek bo na prehodih med programi ter na izhodih iz programov na prilagojen trg dela (zaposlitveni centri, prilagojene zaposlitve, zaposlitve v socialnih podjetjih, ...).

Koordinirana obravnava v skupnosti je področje izvajanja socialno varstvenih storitev, ki se v praksi razvija že leta. Različne izkušnje pa so pokazale, da je področje potrebno tudi zakonsko natančneje opredeliti predvsem z vidika pristojnosti, nalog in odgovornosti med centri za socialno delo, socialnovarstvenimi zavodi in drugimi akterji, ki izvajajo socialno varstvene storitve v skupnosti. Namen nove ureditve je v vzpostavitvi preglednega, trajnostnega in finančno vzdržnega sistema, ki bo po eni strani ločil strokovni del v okviru centrov za socialno delo (uvodno svetovanje, usmerjanje v različne socialno varstvene programe, spremljanje uspešnosti vključevanja stranke vanje ter sprotne evalvacija procesa, povezovanje z lokalno skupnostjo), po drugi strani pa ločil strokovni del izvajanja skupnostne obravnave v okviru različnih izvajalcev (socialno varstveni zavodi, nevladne organizacije).

Spremembe Zakona o socialnem varstvu se predlagajo tudi z namenom odprave določenih nepotrebnih administrativnih ovir, ki postopke le zavlačujejo, hkrati pa ne prispevajo k večji kakovosti dela, varnosti ali transparentnosti postopka.

Zakon o društvih ureja splošne pogoje za pridobitev statusa društva v javnem interesu na različnih področjih, podelitev statusa, vlogo, obveščanje in odvzem statusa. Zakon o društvih določa, da se lahko s posebnim zakonom podrobneje opredeli področje delovanja oziroma dejavnosti, ki so v javnem interesu, in lahko določijo tudi posebni pogoji za pridobitev tega statusa. Po mnenju predlagatelja tega zakona mora društvo, ki želi pridobiti status društva, ki deluje v javnem interesu na področju socialnega varstva, poleg splošnih, z Zakonom o društvih določenih pogojev, izpolnjevati tudi posebne pogoje, zato so določbe Zakona o socialnem varstvu dopolnjene s temi določbami. Namen izpolnjevanja določenih strokovnih pogojev je, da se zagotovi nudenje strokovni kvalitetnih storitev v skladu s socialno varstveno doktrino in etičnim kodeksom delavcev na področju socialnega varstva ter da se prepreči nestrokovno poseganje v človekovo zasebno sfero.

Z namenom odprave podvajanja zakonskih določb z Zakonom o inšpekciji dela in Zakonom o inšpekcijskem nadzoru se predlaga črtanje oziroma sprememba Zakona o socialnem varstvu v delu, ki se nanaša na področje inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem Zakona o socialnem varstvu.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 CILJI IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

Z vidika celostne ureditve področja socialno varstvenih storitev se predlagata novi socialnovarstveni storitvi, in sicer socialna aktivacija in koordinirana oskrba v skupnosti. Predlog zakona zajema tudi spremembe in dopolnitve Zakona o socialnem varstvu, ki so potrebne zaradi razvoja stroke na področju izvajanja socialnovarstvenih programov in zaradi omogočanja zaposlovanja diplomantov, ki se želijo zaposliti na področju socialnega varstva, kar jim trenutno zaradi nemožnosti opravljanja obveznega pripravništva na področju socialnega varstva ni omogočeno.

Hkrati se skuša s temi spremembami odpraviti tudi določene nepotrebne administrativne ovire, ki zavlačujejo postopke, ne prispevajo pa k večji kvaliteti dela, varnosti ali transparentnosti postopka.

Usklajujejo se veljavne določbe o inšpekcijskem nadzorstvu z določbami zakona, ki ureja inšpekcijo dela in njen nadzor ter dopolnjujejo določbe veljavnega zakona z določbami o posebnih pogojih, ki jih mora društvo izpolnjevati za pridobitev statusa društva v javnem interesu na področju socialnega varstva.

Izenačujejo se pogoji za imenovanje direktorja javno socialnovarstvenega zavoda na način, da morajo imeti vsi direktorji takšnega zavoda izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom, ki ureja izobraževanje, ustreza izobrazbi druge stopnje, ne glede na to, ali je strokovno vodenje in poslovanje ločeno ali se izvaja v eni osebi.

Izenačuje se domače in tuje pravne ter fizične osebe pri izvajanju socialnovarstvenih storitev.

Centri za socialno delo se v praksi vključujejo v izvajanje pomoči večjim ogroženim skupinam prebivalstva v primerih hujših naravnih nesreč (npr. ob poplavih, žledu), pomoči beguncem v migrantskem toku, ne samo znotraj rednega delovnega časa, ampak predvsem zunaj svojega delovnega časa. V trenutno veljavnem zakonu za njihove aktivnosti zunaj rednega delovnega časa ni ustrezne pravne podlage, zato se predlaga uvedba pravne podlage, ki omogoča centrom za socialno delo, da izvajajo storitve in naloge, določene z veljavnim zakonom, tudi zunaj njihovega rednega delovnega časa. Predlaga se tudi, da se omenjene aktivnosti omejijo oziroma nadzorujejo z izdajo sklepa ministra, pristojnega za socialno varstvo, saj te aktivnosti nosijo finančne posledice (plačilo nadur, prevoznih stroškov idr.). Določeno je tudi, da se lahko centri za socialno delo storitve in naloge, določene z veljavnim zakonom, opravljajo regijsko. Število regij in območje delovanja pa določi Vlada Republike Slovenije.

2.1.1 Storitve socialne aktivacije, koordinirana oskrba v skupnosti, krizna namestitvev, varna namestitvev in interventna služba

2.1.1.1 Socialna aktivacija

Glej obrazložitev k točki 1.

Predlaga se, da storitev socialne aktivacije zajema strokovno obravnavo posameznika pri razreševanju kompleksnih socialnih problemov z namenom dviga funkcionalnih, socialnih in delovnih kompetenc za izboljšanje možnosti za zaposlitev in socialno vključenost ter organiziranje in koordiniranje programov socialne aktivacije.

V okvir storitve socialne aktivacije bodo tako poleg enotnega sistema umeščeni še programi socialne aktivacije, ki so namenjeni predvsem tistim osebam, ki se pri vstopu na trg dela

srečujejo z več ovirami in so zato socialno izključene in živijo pod pragom revščine. Pri tem bo okvir storitve socialne aktivacije povezoval programe socialne aktivacije z zaposlitvenimi programi in razvoj prilagojenih oblik dela, kamor se bodo lahko vključile osebe, po zaključku socialne aktivacije. Poudarek bo na prehodih med programi ter na izhodih iz programov tako na prilagojen trg dela (zaposlitveni centri, prilagojene zaposlitve, zaposlitve v socialnih podjetjih, ...), kot na odprt trg dela.

Predlog spremembe zakona poleg vpeljave storitve socialne aktivacije določa tudi nosilca le-te. Predlaga se, da storitev vodi, organizira, usmerja in izvaja krajevno pristojni center za socialno delo. Dokler se z reorganizacijo centrov za socialno delo ne ustanovi centralna enota, ki bo prevzela vodenje, organiziranje, usmerjanje in izvajanje socialne aktivacije se predlaga, da od uveljavitve tega zakona do leta 2023, ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, vodi, organizira, usmerja in izvaja storitev socialne aktivacije. Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo lahko izvajanje storitve s sklepom Vlade Republike Slovenije prenese na enega ali več centrov za socialno delo.

Določajo se tudi denarni prejemki posameznikov, vključenih v programe socialne aktivacije, katerih višina je odvisna od trajanja posameznikove vključitve v program socialne aktivacije. Predlaga se tudi, da tako denarni prejemki (vrsta, višina ter upravičenost do povračila) kot pogoji, način in standard izvajanja storitve socialne aktivacije podrobneje uredijo v podzakonskem aktu.

Zaradi dejstva, da se bo tako vzpostavitev sistema socialne aktivacije, kot konkretni ukrepi (programi socialne aktivacije), določeno obdobje financirali iz evropskih sredstev, kasneje pa samo iz proračuna Republike Slovenije in po potrebi še iz evropskih strukturnih skladov, je s prehodno določbo določeno, da socialna aktivacija v obdobju do leta 2023 financira iz evropskih strukturnih skladov, proračuna Republike Slovenije in lokalnih skupnosti ter na podlagi lastne udeležbe upravičenca, po preteku navedenega obdobja pa lahko tudi iz evropskih strukturnih skladov.

2.1.1.2 Koordinirana oskrba v skupnosti

Predlaga se, da storitev koordinirane oskrbe v skupnosti vključuje in obsega aktivnosti, potrebne za pripravo in izvedbo individualnega načrta pomoči za samostojno življenje v skupnosti. Storitev zajema načrtovanje, koordinacijo, organizacijo in spremljanje izvajanja individualnega načrta pomoči. Namenjena bo posamezniku, ki zaradi dalj časa trajajoče bolezni, invalidnosti ali drugih razlogov, ki zmanjšujejo njegovo samostojnost, doživlja stiske ali težave in ki za uveljavitev svojih potreb in za uresničitev zastavljenih ciljev potrebuje različne oblike pomoči.

Začetek načrtovanja obravnave v skupnosti se bo začel v okviru centra za socialno delo, neposredno aktivno obravnavo v skupnosti pa bodo prevzeli različni izvajalci na terenu (socialno varstveni zavodi, in sicer domovi za starejše, posebni socialnovarstveni zavod za odrasle, varstveno delovni centri in domovi za otroke ter izvajalci socialnovarstvenih programov). Ker svetovalni delavec centra za socialno delo dejavno spremlja delovanje vseh deležnikov v skupnosti, ima vpogled v potrebe strank, zato se predlaga, da bo lahko kot ključna oseba primera učinkovito koordiniral in spremljal proces obravnave na terenu, saj bo aktivno vključen v timske konference izbranih izvajalcev. Poudariti je potrebno, da s tovrstno ureditvijo tudi izvajalci prevzamejo večjo odgovornost pri obravnavi posameznika, saj samostojno in kompetentno izvajajo celovit proces vključevanja v skupnost - pri sprejemanju strokovnih odločitev glede širjenja obravnave oziroma vključevanja novih socialno varstvenih storitev in/ali drugih izvajalcev, pa se na timskih konferencah uskladijo s ključno osebo - koordinatorjem skupnostne oskrbe.

Predlaga se tudi, da se pogoji, način in standard izvajanja storitve koordinirane oskrbe v

skupnosti podrobneje uredijo v podzakonskem aktu.

Zaradi dejstva, da se bo storitev koordinirane oskrbe v skupnosti določeno obdobje financirala iz evropskih sredstev, kasneje pa samo iz proračuna Republike Slovenije in po potrebi še iz evropskih strukturnih skladov, je s prehodno določbo določeno, da storitev koordinirane oskrbe v skupnosti v obdobju do leta 2023 financira iz evropskih strukturnih skladov, proračuna Republike Slovenije in lokalnih skupnosti ter na podlagi lastne udeležbe upravičenca, po preteku navedenega obdobja pa lahko tudi iz evropskih strukturnih skladov.

2.1.2 Socialnovarstveni programi

V sklopu mreže javne službe na področju socialnega varstva se med drugim izvajajo tudi socialnovarstveni programi. Socialnovarstveni programi so namenjeni preprečevanju in reševanju socialnih stisk posameznih ranljivih skupin prebivalstva (in v določenih primerih vzdrževanju sprejemljivega socialnega stanja posameznikov, pri katerih ne moremo pričakovati rešitve težav) in so dopolnitev socialnovarstvenim storitvam in ukrepom. Za njihovo izvajanje niso predpisani tehnični, kadrovski in vsebinski standardi. Programi se izvajajo na podlagi verifikacije ali smernic, ki so objavljene v javnih razpisih za njihovo (so)financiranje in se oblikujejo tako, da upoštevajo značilnosti in potrebe posamezne ciljne skupine uporabnikov ter izhajajo iz posebnosti okolja in območja, v katerem se izvajajo. Mreže programov se oblikujejo za posamezna področja oziroma posamezne ciljne skupine: preprečevanje nasilja, pomoč žrtvam nasilja in delo s povzročitelji nasilja; področje zasvojenosti; področje duševnega zdravja; pomoč brezdomcem; pomoč otrokom in mladoletnikom, prikrajšanim za primerno družinsko življenje, ter mladoletnikom s težavami v odraščanju; pomoč starejšim osebam, ki potrebujejo podporo v vsakodnevnem življenju; podpora za neodvisno življenje invalidov; psihosocialna pomoč otrokom, odraslim in družinam; socialno vključevanje Romov; preprečevanje in odpravljanje socialnih stisk drugih ranljivih skupin.

Predlog zakona opredeljuje štiri vrste socialnovarstvenih programov, namenjenih preprečevanju in reševanju socialnih stisk posameznih ranljivih skupin prebivalstva, in sicer:

1. Javni socialnovarstveni programi

Določeno je, da so javni socialnovarstveni programi programi, ki se izvajajo daljše časovno obdobje pod pogoji, določenimi s podzakonskim aktom ter so strokovno verificirani po postopku, določenim s pravilnikom, ki ga sprejme Socialna zbornica Slovenije v soglasju s pristojnim ministrstvom. Predlaga se, da evidenco javnih socialnovarstvenih programov, ki so strokovno verificirani po postopku, določenim v pravilniku, ki ga sprejme Socialna zbornica Slovenije v soglasju s pristojnim ministrstvom, vodi Socialna zbornica Slovenije. Namen te evidence je prepoznavnost socialnovarstvenih programov in določitev podlage za sofinanciranje javnih verificiranih socialnovarstvenih programov. Samo programi, ki bodo pridobili strokovno verifikacijo, lahko namreč pridobijo finančna sredstva v okviru javnega razpisa in se uvrstijo med javne socialnovarstvene programe. Evidenca bo vsebovala naziv izvajalca programa, naslov, mrežo programov v skladu z Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013-2020, naziv programa, številko verifikacijske listine, datum izdaje te listine, veljavnost listine, itd.

2. Razvojni programi

Določeno je, da so razvojni programi programi, ki trajajo največ tri leta in se izvajajo strokovno v skladu z doktrino socialnega dela in še ne izpolnjujejo pogojev za pridobitev strokovne verifikacije.

3. Eksperimentalni programi

Določeno je, da so eksperimentalni programi programi, s katerimi se razvijajo nove metode in oblike in pristopi za preprečevanje in reševanje stisk posameznih ranljivih skupin ter da se lahko izvajajo največ tri leta.

4. Dopolnilni socialnovarstveni programi

Določeno je, da so dopolnilni socialnovarstveni programi programi lokalnega pomena, ki dopolnjujejo javno službo ali ji nudijo alternativo, se pa izvajajo po načelih in metodah dela v socialnovarstveni dejavnosti. Praviloma se financirajo iz sredstev občin, donacij in zasebnih virov.

Predlog dopolnitve zakona ureja tudi vsebino javnega razpisa za izbiro in sofinanciranje programov. Predlaga se, da se ta objavi najmanj enkrat letno na način, ki omogoča nemoteno izvajanje programov. V javnem razpisu se določijo vsebine programov, ki se sofinancirajo, način sofinanciranja in pogoji za izvajanje programov. Pogodba za izvajanje javnega socialnovarstvenega programa se sklene za največ deset let, pogodba za izvajanje eksperimentalnega ali razvojnega programa pa največ za tri leta. Pogodba za izvajanje javnega socialnovarstvenega programa se lahko sklene za izvajanje programa, ki se je najmanj tri leta že izvajal kot razvojni program. Če je bil znesek javnih sredstev v pogodbi o izvajanju programa določen glede na predvidevanje, da sredstva proračuna, namenjena za socialno varstvo, v času veljavnosti pogodbe ne bodo manjša, kot so bila ob podpisu pogodbe, pa so se kasneje zmanjšala v takšnem obsegu, da programa ni več mogoče izpolniti v dogovorjenem obsegu, se pogodba iz tega razloga v javnem interesu spremeni. Pogodba o izvajanju programa se lahko spremeni tudi, če ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, ali izvajalec predlaga spremembo obsega ali aktivnosti programa, in če ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, s tem soglaša, ker je predlagana sprememba v javnem interesu. Določeno je tudi, da minister, pristojen za socialno varstvo, podrobneje določi vsebino programov, merila za sofinanciranje programov, način njihovega financiranja, pogoje za sofinanciranje programov, pogoje in postopek strokovne verifikacije socialnovarstvenih programov, pogoje za spremembo ter spremljanje in vrednotenje programov.

2.1.3 Odprava obveznega pripravništva

Pri delavcih, ki opravljajo socialnovarstvene storitve (strokovni delavci in strokovni sodelavci) se predlaga odprava obveznega pripravništva in uvedba bodisi neobveznega pripravništva bodisi uvajanja v delo z mentorjem na področju socialnega varstva. S spodaj omenjenim podzakonskim aktom bo dolžina enega ali drugega odvisna od vrste izobrazbe - za vse tiste, ki so imajo pridobljeno izobrazbo s področja socialnega dela prve ali druge »bolonjske« stopnje, se bo zahtevalo šestmesečno uvajanje v delo z mentorjem na področju socialnega varstva ali neobvezno pripravništvo, saj del praktičnega znanja diplomanti Fakultete za socialno delo pridobijo že med samim izobraževanjem, za vse druge diplomante pa se bo zahtevalo devetmesečno uvajanje v delo z mentorjem na področju socialnega varstva ali neobvezno pripravništvo.

Predlaga se, da pogoje in način opravljanja pripravništva in strokovnega izpita s podzakonskim aktom določi ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, in ne več Socialna zbornica Slovenije s splošnim aktom. Socialna zbornica Slovenije pa lahko poda mnenje k podzakonskemu aktu. Socialna zbornica Slovenije še vedno spremlja ter nadzoruje izvajanje pripravništva ter organizira in izvaja preverjanje znanja za pridobitev strokovnega izpita na področju socialnega varstva.

2.1.4 Odprava nepotrebnih administrativnih postopkov

Z namenom odprave določenih nepotrebnih administrativnih postopkov, ki le-te zavlačujejo, hkrati pa ne prispevajo k večji kvaliteti dela, varnosti ali transparentnosti postopka, se predlaga da:

- člane strokovnega sveta imenuje minister, pristojen za socialno varstvo, iz vrst priznanih strokovnjakov s področja socialne politike, brez predloga Socialne zbornice Slovenije,
- če lokalna skupnost ne da mnenja k imenovanju in razrešitvi direktorja v 60 dneh od dneva ali če minister ne da soglasja k imenovanju direktorja javnega socialno varstvenega zavoda v 90 dneh od dneva, lahko svet zavoda nadaljuje postopek imenovanja oziroma razrešitve brez tega mnenja,
- akt o ustanovitvi javnega socialno varstvenega zavoda izda ustanovitelj, to je Vlada RS, statut zavoda ali pravila pa sprejme svet zavoda,
- k aktu o sistematizaciji delovnih mest v javnem socialnovarstvenem zavodu ne poda več soglasja minister, pristojen za socialno varstvo.

2.1.5 Nadzor nad delom izvajalcev socialnovarstvene dejavnosti

Spremembe, ki se nanašajo na nadzor nad delom izvajalcev socialnovarstvene dejavnosti se nanašajo na uskladitev z določbami, ki so glede opravljanja inšpekcijskega nadzora že urejene v Zakonu o inšpekciji dela (Uradni list RS, št. 38/94, 32/97, 36/00, 36/00 – ZPDZC in 19/14 – ZID-1; v nadaljevanju: ZID-1) in Zakonu o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14; v nadaljevanju: ZIN). Tako ZIN v 2. členu določa, da je inšpekcijski nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem zakonov in drugih predpisov, ki ga izvršujejo inšpektorice oziroma inšpektorji. Z opredelitvijo, da se za inšpekcijski nadzor nad Zakonom o socialnem varstvu uporabljajo pravila ZID-1 in ZIN, postanejo določbe o obsegu nadzora iz Zakona o socialnem varstvu nepotrebne. S takšno ureditvijo se inšpekcijski nadzor vodi nad celotnim Zakonom o socialnem varstvu, in sicer v okviru pooblastil, ki so inšpektorjem podeljene na podlagi zakona.

2.1.6 Status društva v javnem interesu, ki deluje na področju socialnega varstva

Predlog dopolnitve zakona uvaja dodatne strokovne pogoje za podeljevanje statusa društva v javnem interesu, ki deluje na področju socialnega varstva. Zakon o društvih med drugim namreč določa tudi, da se s posebnim zakonom lahko podrobneje opredeli področje delovanja oziroma dejavnosti, ki so v javnem interesu, in lahko določijo tudi posebni pogoji za pridobitev tega statusa. Po mnenju predlagatelja tega zakona mora društvo, ki želi pridobiti status društva, ki deluje v javnem interesu na področju socialnega varstva, poleg splošnih, z Zakonom o društvih določenih pogojev, izpolnjevati tudi posebne pogoje, in sicer:

- da ima na pristojnih organih društva sprejet program dela, iz katerega je razvidno, da opravlja javno koristno dejavnost na področju preprečevanja ali odpravljanja socialnih stisk in težav posameznikov, družin ali skupin prebivalstva;
- da zagotavlja strokovno usposobljen kader za vodenje javnokoristnih dejavnosti po Zakonu o socialnem varstvu;
- da je iz programa razvidno, da zagotavlja opravljanje javnokoristne dejavnosti v skladu s kodeksom etičnih načel v socialnem varstvu.

Predlaga se, da se za ugotavljanje izpolnjevanja splošnih pogojev po Zakonu o društvih in posebnih pogojev, določenih v posebnem poglavju, imenuje strokovna komisija, ki je sestavljena iz dveh članov ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, in enega člana, ki ga predlaga Socialna zbornica Slovenije. Socialna zbornica Slovenije je namreč pristojna za dajanje strokovnih mnenj o vsebinskih in kadrovskih vidikih socialnovarstvenih programov, vsebina programa pa ima pri dodelitvi statusa društva v javnem interesu na področju

socialnega veliko težo.

Predlaga se tudi, da lahko status delovanja v javnem interesu na področju socialnega varstva pridobijo tudi druge pravne osebe zasebnega prava (zavodi, ustanove, zadruga), pri čemer se smiselno uporabljajo določbe o statusu društva v javnem interesu, določene s tem zakonom in zakonom, ki ureja društva.

2. 2 NAČELA PREDLOGA ZAKONA

Pri pripravi zakona smo upoštevali naslednja načela:

Načelo socialne države v smislu, da je država dolžna skrbeti za zadovoljevanje potreb in interesov prebivalstva, zato je dolžna organizirati javne sisteme socialne varnosti. Socialna država naj bi posameznikom, družinam in nekaterim skupinam zagotavljala določeno stopnjo materialne in socialne varnosti. Načelo je v predlog zakona vpeljeno s predlogom novih storitev, tj. socialne aktivacije in koordinirane oskrbe v skupnosti, ki sta del mreže javne službe na področju socialnega varstva.

Načelo enake dostopnosti v smislu, da se vsem pod enakimi pogoji zagotovi dostop do storitev in do zaposlitve na področju socialnega varstva. Načelo je v predlog zakona vpeljeno z vzpostavitvijo sistema socialne aktivacije in koordinirane oskrbe v skupnosti, ki vzpostavlja oziroma preoblikuje koncept koordinatorja oziroma ključne osebe, ki bo uporabniku zagotovila kar najvišjo mero dostopnosti do zanj najustreznejših programov ter z odpravo obveznega pripravišča.

Načelo enake obravnave, ki je v predlog zakona vpeljeno s predlogom novih storitev, tj. socialne aktivacije in koordinirane oskrbe v skupnosti, pri izvedbi katerih se preko ključnih oseb zagotoviti enaka obravnava vsakega, ki vstopa v sistem.

Načelo usmerjenosti k upravičencem

Namen predloga je povečati dostopnost upravičencev do različnih socialno varstvenih programov, ki bodo v kar največji meri prilagojeni dejanskim potrebam in željam posameznika.

Načelo transparentnosti

Načelo transparentnosti je upoštevano z jasno razmejitvijo nalog in odgovornosti centra za socialno delo (načrtovanje, koordinacija, organizacija in spremljanje izvajanja individualnega načrta pomoči) ter izvajalcev programov, ki so dolžni aktivno in redno sodelovati ter se posvetovati s koordinatorjem centra vsakokrat, ko v procesu obravnave pride do sprememb, ki bistveno vplivajo na vsebino zastavljenega individualnega načrta. Zaradi ločenosti koordinatorske in izvajalske vloge, nalog in odgovornosti deležnikov v procesu obravnave, je le ta učinkovitejša, saj možnosti podvajanja storitev ni več.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

3.1 Novela zakona bo imela finančne posledice za državni proračun. Ocene posledic so predstavljene v nadaljevanju. Glavni cilj sprememb in dopolnitev Zakona o socialnem varstvu je omogočiti podlage za celostno ureditev novih socialno varstvenih storitev (socialna aktivacija in koordinirana oskrba v skupnosti), ki bosta pilotno sofinancirana iz evropskih sredstev potrjenega Operativnega programa za evropsko kohezijsko politiko 2014 - 2020.

Vzpostavitev nove storitve socialne aktivacije in celostnega sistema bo povzročil finančne posledice, ki pa so odvisne predvsem od načina delovanja in specifikacije vseh

stroškov na letni ravni. To bo določal Pravilnik, ki bo pripravljen po sprejetju novele Zakona. V okviru vzpostavitve nove storitve socialne aktivacije in celostnega sistema (vzpostavitev enotne vstopne točke) so predvidene naslednje aktivnosti v letu 2016 in 2017:

- *Izvedba analiz za vzpostavitev sistema SA.* Ocenjena vrednost analize je 40.740 EUR v letu 2016.
- *Vzpostavitev enotne vstopne točke (zaposlitev aktivatorjev; vzpostavitev projektne pisarne).* V okviru enotne vstopne točke so načrtovane vzpostavitev projektne pisarne (zaposlitev 2 koordinatorjev, ki bo podpirala delo aktivatorjev; zaposlitev 48 aktivatorjev v 12 regionalnih mobilnih enotah, materialni stroški vzpostavitve). Ocenjena vrednost aktivnosti v letu 2016 je 1.368.296,93 EUR.
- *Vzpostavitev sistema sodelovanja med vsemi relevantnimi institucijami ter oblikovanje potrebnih protokolov sodelovanja ter usposabljanja trenerjev.* Zaradi vzpostavitve sistema in enotne vstopne točke bo potrebno okrepiti sodelovanje vseh relevantnih deležnikov. V tem kontekstu bodo pregledani in dopolnjeni obstoječi protokoli sodelovanja in izmenjave podatkov ter izvedena izobraževanja zaposlenih na institucijah, ki prihajajo v stik z ciljno skupino uporabnikov socialne aktivacije (dolgotrajno brezposelni, prejemniki DSP, ostale ranljive skupine). Ocenjena vrednost aktivnosti v letu 2016 je 59.325,00 EUR.
- *Informacijska podpora.* Za izvedbo in ustrezno spremljanje izvajanja sistema socialne aktivacije je potrebno zagotoviti ustrezno informacijsko podporo, ki bo omogočala nadgradnjo IKT sistema ter razvoj informacijskih orodij za podporo izvajalskim organizacijam pri spremljanju in podporo sistema državljanom pri uveljavljanju pravic. Ocenjena vrednost aktivnosti v letu 2016 je 1.000.000 EUR.

V letu 2016 je ocenjena skupna višina stroškov **2.468.361,93 EUR**. Sredstva bodo zagotovljena iz evropskih sredstev nove finančne perspektive na naslednjih proračunskih postavkah: PP 160133, PP 160134, PP 160135 in PP 160136. V letu 2017 se bodo aktivnosti izvajale v enakem obsegu in sicer v višini **2.471.496,43 EUR**.

Z vidika prihodkov je osnovni cilj vzpostavitve sistema socialne aktivacije bolj aktivna obravnava socialno najbolj ogroženih skupin prebivalstva za različne aktivnosti vključevanja oseb v programe socialnega vključevanja, aktivacije in usposabljanja za ponovni vstop na trg dela. V pilotnem obdobju je predvidena obravnava najmanj 19.000 oseb. Med njimi je približno 13.300 oseb oziroma 70%, ki potrebujejo srednjo zahtevnostno raven obravnave za aktivacijo in približno 5.700 oseb oziroma 30%, ki potrebujejo višjo zahtevnostno raven in daljšo obravnavo za aktivacijo. Po predvidevanjih je predviden 25% izhod (vstop na trg dela, višja izobrazbena raven, itd.) vključenih oseb, kar posledično povzroči pozitivne premike na področju sistema socialnih transferjev in prihranke v integralnem proračunu. Ocena je, da se bo z vstopom na trg dela socialno izključenih oseb oziroma z vzpostavitvijo prilagojene oblike dela, višina socialnih transferjev v pilotnem obdobju zmanjšala v višini 1.261.980,00 EUR.

Druga javna finančna sredstva v ta namen niso potrebna.

V okviru **vzpostavitve storitve koordinirane oskrbe v skupnosti** so predvidene naslednje aktivnosti:

- zaposlitev 15 koordinatorjev in vzpostavitev pilotnega sistema (načrtovanje, koordinacijo, organizacijo in spremljanje izvajanja individualnega načrta pomoči oskrbe v skupnosti s strani strokovnih delavcev na centru za socialno delo.). Ocenjena vrednost aktivnosti v prvem letu oziroma v letu 2016 je 540.921,00 EUR.
- usposabljanje in izobraževanje strokovnih delavcev ter promocijske aktivnosti. Ocenjena vrednost aktivnosti v prvem letu oziroma v letu 2016 je 34.500,00 EUR.

Pogoji, način in standard izvajanja storitve koordinirane oskrbe v skupnosti podrobneje

uredijo v podzakonskem aktu, ki bo opredeljeval natančnejšo opredelitev stroškov.

V letu 2016 je ocenjena skupna višina stroškov **575.421,00 EUR**. V drugem letu izvajanja oziroma v letu 2017 se bodo aktivnosti izvajale v enakem obsegu in sicer v višini **580.000,00 EUR**. Sredstva za izvajanje storitve koordinirane oskrbe v skupnosti bodo zagotovljena iz evropskih sredstev nove finančne perspektive na prednostni osi 9 pod prednostno naložbo 9.2. Izboljšanje dostopa do cenovno ugodnih, trajnostnih in visokokakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi storitvami splošnega pomena. Sredstva iz te prednostne naložbe niso še potrjena z Odlokom Vlade Republike Slovenije zato ni mogoče opredeliti proračunske postavke.

Druga javna finančna sredstva v ta namen niso potrebna.

3.2 V primerih, ko morajo CSD delovati izven svojega delovnega časa (npr. v primerih poplav, žledu, begunske problematike idr.), je potrebno delo zagotoviti in plačati v okviru nadur. Ocena stroškov ob enem takem dogodku (npr. naravni nesreči) je 140.000 EUR (če je v izvajanje pomoči vključenih 20 CSD, na vsakem 10 delavcev, v obdobju 10 dni, 5 ur dnevno, pri čemer je vrednost nadure ocenjena na 14 eur).

Finančne posledice so posledica višjih sil, pogojene z naravnimi nesrečami, torej jih ni mogoče predvideti.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Dodatnih finančnih sredstev v že sprejetem državnem proračunu za celostno ureditev novih socialno varstvenih storitev (socialna aktivacija in koordinirana oskrba v skupnosti) ni potrebno zagotoviti.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH

5.1.1 PREGLED UREDITVE SKUPNOSTNE OSKRBE V DRUGIH DRŽAVAH

Italija

Izkušnja deinstitucionalizacije je v Italiji tesno povezana z delom Franca Basaglie, ki je po uspešnem poskusu demokratizacije, a neuspešni preselitvi bolnikov iz azilske bolnišnice v Gorici, izvedel popolno preobrazbo tržaške bolnišnice. Na podlagi tega in drugih poskusov so leta 1978 sprejeli zakon 180, ki je zapovedal deinstitucionalizacijo po celi državi. Prepovedal je prisilne hospitalizacije in zapovedal postopno zapiranje psihiatričnih bolnišnic, prepovedal gradnjo novih psihiatričnih bolnišnic, naložil vzpostavitev skupnostnih služb – centrov za duševno zdravje v skupnosti in vzpostavitev majhnih urgentnih oddelkov (z največ 15 postelj) v splošnih bolnišnicah. Namesto hospitalizacije proti volji uporabnikov je uvedel ukrep »obvezne zdravstvene obravnave«, ki ga v Trstu izvajajo pretežno zunaj bolnišnice.

Ukrep, ki bi trajal dalj kot sedem dni, mora na predlog psihiatra in sodišča potrditi župan. Uporabijo ga lahko le v primeru, ko človeku ni možno pomagati drugače.

Duh zakona s tem ukrepom bolj obvezuje službe, da ne odrečejo pomoči posamezniku v

stiski, saj ima uporabnik, v pogojih dosledno odprtih vrat, možnost center zapustiti (takrat mu osebje mora zagotoviti nujno oskrbo zunaj).

Glavna značilnost italijanske deinstitutionalizacije je razkroj velikih ustanov in njihova preobrazba v skupnostne službe, ki se odzivajo na stiske in potrebe na terenu. Pri tem imajo centri duševnega zdravja v skupnosti – kot teritorialni nosilec skupnostne obravnave – pomembno vlogo. Delujejo štiriindvajset ur na dan, vse dni v letu in zajemajo celo območje Trsta. Centri imajo od 10–14 postelj za krizne namestitve, so družabni centri, v njih imajo uporabniki možnost prehrane, pogovorov z delavci centra, delujejo tudi kot psihiatrične ambulate.

So baza za koordinirano in timsko delo na terenu (v njih potekajo timski sestanki, izmenjava informacij, skupno (z uporabniki in prostovoljci) načrtovanje dela). Pomemben del delovanja skupnostnih služb so obiski na domu – z njimi pomagajo urediti: družinske, bivalne razmere, zaposlitve, vključevanje v krajevne organizacije, prostočasne organizacije, osebne projekte in neposredno financiranje. Centri koordinirajo delo drugih organizacij in vodijo namestitvene strukture in socialne zadruge (produkcijske za zaposlovanje ljudi z dolgotrajnimi težavami za regularne plače ali storitvene za dodatno oskrbo).

Trst je še vedno vzor in zastavonoša sprememb, a je reforma zajela do konca prejšnjega stoletja celo državo, v zadnjih letih ukinjajo tudi zaporske (forenzične) bolnišnice. Sočasno s spremembami na področju duševnega zdravja, so se spreminjale tudi ustanove na področju intelektualnih ovir – dosegli so popolno integracijo otrok v redne osnovne šole. Za Italijo danes je značilna teritorialna usmerjenost javnih služb, odlične izkušnje z delovnimi zadrugami in uvajanje asertivne oskrbe, kjer ljudje živijo.

Stanovanjske skupine so bile takoj po razpustitvi bolnišnice pomemben del nadomestne oskrbe. Od 1182 ljudi, kolikor jih je bilo v tržaški bolnišnici leta 1971, se jih je tretjina preselila v stanovanjske skupine, zdaj pa jih je v kolektivnih oblikah nastanitve le kakšnih 80, drugi uporabniki živijo v samostojnih stanovanjih in imajo zagotovljeno osebno podporo in pomoč (na ožjem področju Benetk sploh nimajo uporabnikov nameščenih v kolektivnih strukturah).

Anglija

V Angliji so se procesi odpiranja ustanov začeli precej pred italijanskimi, a so do konca osemdesetih let prejšnjega stoletja potekali počasneje (izboljševanje razmer v ustanovah in uvajanje vmesnih struktur, v osemdesetih pa, po italijanskih in ameriških zgledih, tudi prve pilotske razgradnje ustanov).

Na temelju dobrih rezultatov, povečanega pritiska javnosti, pa tudi politične volje za spremembe, je konservativna vlada Margaret Thatcher in pozneje Johna Majorja, sprejela številne ukrepe (zakone, programe, finančne spodbude – npr. dote, visoke vsote denarja preseljenih uporabnikov, ki so spodbujali preselitve, vzpostavljanje novih služb – še posebej v nevladnem sektorju). Za premik v skupnost je bil najbolj odločujoč Zakon o skupnostni oskrbi (Community Care Act) iz leta 1992, ki je temeljito premešal karte na področju oskrbe, nedvomno pa omogočil masovne preselitve iz ustanov v skupnost v razmeroma kratkem času. Angliji je uspelo zmanjšati število ljudi v psihiatričnih bolnišnicah za več deset tisoč – iz skoraj 100.000 na skorajda 10.000 – v letih od 1990 do 2000. K spremembam je prispevalo tudi uvajanje menedžmenta v socialno in zdravstveno varstvo.

Češka

Na Češkem pred letom 1990 ni bilo skupnostnih služb, oskrba je bila v celoti institucionalna.

Prve institucionalne spremembe so se začele konec devetdesetih let prejšnjega stoletja pod vodstvom nekaterih direktorjev ustanov (zavod Horni Pustevny) in v skladu z modernizacijo socialnega varstva (minister Špidla). Sistematično in sistemsko so se je lotili 2007 z vladno resolucijo o deinstitucionalizaciji oziroma »transformaciji« socialnovarstvenih ustanov in jo uvrstili v operativni program črpanja evropskih sredstev (s proračunom 56 milijonov evrov).

Transformacija je zajela 32 ustanov z 3.800 mesti na celotnem ozemlju države. Do leta 2013 se je preselilo 544 stanovalcev iz več kot petine zavodov. Po spoznavanju izkušenj iz tujine in načrtovanja dejavnosti, so izbrali pilotne ustanove, vsaka pokrajina pa je dobila na voljo 3 milijone evrov za izgradnjo nadomestnih kapacitet v skupnosti, razvoj koordinacijskih timov v vsaki ustanovi in osnovno usposabljanje transformacijskih timov o načelih in poteku deinstitucionalizacije.

Za izvajanje dejanskega procesa so ustanovili Državni center za transformacijo. Ta je deloval skupaj z delovno skupino ministrstva in strokovnim svetom za deinstitucionalizacijo in poskrbel za redno podporo na terenu. Del ljudi, ki so bili v centru zaposleni, je deloval lokalno, v zavodih kot spodbujevalci sprememb, del pa nacionalno kot koordinatorji in promotorji sprememb. Po koncu finančne perspektive se je del centra nehalo, kar je povzročilo delen zastoj v nekaterih okoljih.

Proces deinstitucionalizacije na Češkem še ni končan. Zastoji so ponekod nastali zaradi administrativnih ovir, pa tudi odpora skupnosti. Nekatera lokalna sredstva, ki so bila namenjena za spremembe, so narobe uporabili (npr. za adaptacijo ustanov). Ustvarili so veliko stanovanjskih skupin, premalo pa spodbujali oblike samostojnega življenja. Prva faza Češke deinstitucionalizacije je pokazala, da je moč ljudi preseliti tudi zelo hitro, da v skupnosti lahko živijo tudi ljudje, ki potrebujejo intenzivno oskrbo in da je pomembno, da obstaja na državni ravni telo, ki lahko z jasnim mandatom in kompetencami spodbuja in vodi proces deinstitucionalizacije.

Hrvaška

Na Hrvaškem se je po letu 2000 pojavilo več nevladnih organizacij in pobud za deinstitucionalizacijo. S podporo tujih donatorjev in angažiranjem domačih znanstvenikov in aktivistov so ustvarili nekaj skupnostnih služb (dnevni centri in stanovanjskih skupin) in začeli procese v nekaterih ustanovah (Stančići, Lobargrad, Zadar). Intenzivneje so se procesi deinstitucionalizacije začeli odvijati v predpristopnem času. Deinstitucionalizacija je postala del Strategije razvoja socialnega varstva (do 2016), sprejeli so poseben Načrt za deinstitucionalizacijo in preoblikovanje socialnovarstvenih zavodov, ki je predvideval zmanjševanje institucionalnih kapacitet za tretjino in njegovo izvajanje intenzivirali z dodatnim operativnim načrtom za obdobje 2014–2016.

Deinstitucionalizacija naj bi potekala v treh smereh – zavodi naj bi se preoblikovali bodisi v centre za skupnostno oskrbo in zagotavljali celostno oskrbo, bodisi vzpostavili manjše enote za intenzivno dolgotrajno oskrbo v skupnosti ali pa bi jih preprosto zaprli in poiskali druge izvajalce oskrbe.

Res vidne premike so do sedaj dosegli v štirih zavodih: Stančićih, Ozlju, Osijeku in tudi na Reki. V Stančićih so, skupaj s Centrom za rehabilitacijo iz Zagreba, v zadnjih treh letih preselili v skupnost več kot sto stanovalcev, ki zdaj živijo v rejniških družinah (otroci), stanovanjskih skupinah ali pa so se vrnili v svoje družine. V Ozlju so povsem zaprli, sicer majhen zavod, tako da so za dve tretjini stanovalcev poskrbeli na področju, ki ga zavod pokriva, druge pa so preselili v domače okolje in jih oskrbujejo nevladne organizacije na terenu. Zavod pa je postal skupnostna služba za oskrbo ljudi na svojem območju. V Osijeku so v dveh letih zaprli eno od dveh enot in preselili skoraj polovico od 180 stanovalcev v

skupnost. Dom Turnić (s kapaciteto 100 stanovalcev) je ukinil dislocirano enoto in omogočil 24 stanovalcem življenje v stanovanjskih skupinah, letos pa bodo preselili naslednjih 30 stanovalcev. Odprl se je tudi dnevni klub, snuje se ustanovitev zadruga in začenja z dejavnostmi promocije pravic ljudi s težavami v duševnem zdravju.

5.1.2. PREGLED UREDITVE SOCIALNE AKTIVACIJE V DRUGIH DRŽAVAH

Izraz socialna aktivacija se je v socialnopolitičnih dokumentih nekaterih evropskih držav (npr. Nizozemska, pa tudi Danska, kasneje Nemčija, Norveška) začel pojavljati od sredine 90-ih let prejšnjega stoletja naprej. Gre za pristop, ki se je razvil iz policy prakse, kot odgovor za izzive, s katerimi se soočajo sodobne evropske države, predvsem veliko število dolgotrajno brezposelnih in težko zaposljivih oseb z različnimi kombinacijami težav in tveganj, med njimi migranti in njihovi družinski člani, ki ostajajo slabo integrirani v družbo, mladi osipniki, odvisniki, osebe s težavami v duševnem zdravju, brezdomci in podobno. Gre za populacijo, ki je (dolgo)trajno odvisna od socialnih transferjev, hkrati vse bolj pasivna in izključena iz družbenega dogajanja, na drugi strani pa njeno nezadovoljstvo občasno kulminira v družbenih nemirih z močno socialno noto. Razumevanje socialne aktivacije v nacionalnih dokumentih, pa tudi v policy praksi evropskih držav in policy diskurzu na nivoju EU, je tako ves čas dvojno. Jasno razviden je namen zmanjšati število (dolgotrajnih) prejemnikov socialnih transferjev (nadomestil za brezposelnost in denarnih socialnih pomoči), kar je močno povezano s postavljanjem ostrejših pogojev za prejemanje transferjev oziroma s pogojevanjem prejemanja transferjev s socialno in delovno aktivacijo in s postavljanja 'novega' razmerja med pravicami in dolžnostmi brezposelnih oseb.

Nizozemska

Poizkus socialne aktivacije (1996 - 2001): omogočiti ljudem, ki imajo malo možnosti, da najdejo plačano delo, da sodelujejo v družbi na alternativne načine, ne da bi izgubili finančnih nadomestil.

Cilji modela:

- Socialna aktivacija spodbuja človekovo dostojanstvo med prejemniki socialne pomoči, ne samo skozi nadomestila, temveč z ustvarjanjem priložnosti za aktivno sodelovanje v družbi.
- Socialna aktivacija je odskočna deska za integracijo na trg dela.

Namen: razvoj socialnih veščin in delovnih navad. Sposobnost dela vsaj 20h/ teden.

Ciljne skupine: brezposelni, socialno izključeni, alkoholiki, odvisniki od drog, ljudje z zdravstvenimi in psihičnimi težavami, samske matere z nizko podporo, migranti s slabim znanjem jezika, nekvalificirani in nepismeni...

Proces socialne aktivacije in model Integracijske lestvice

Socialna aktivacija je:

- prvi poizkus vodenja in podpore brezposelnim na poti na trg dela (cilj je zaposlitev),
- orodje, ki spodbuja ljudi, da participirajo v družbi na alternativne načine.

Socialna aktivacije je več nivojski proces, pri katerem uporabniki prehajajo med različnimi nivoji (načeloma napredujejo po lestvici navzgor). Je prvi korak na poti k reintegraciji oziroma prva stopnica na lestvici integracije. Namenjena je ljudem, ki imajo največje težave in so najbolj oddaljeni od trga dela. Aktivnosti socialna aktivacija niso alternativa, temveč vmesna stopnja k dokončnemu cilju - zaposlitvi. Zadnjo stopnjo na lestvici predstavlja vključitev v redno delo (ultimativni cilj socialna aktivacija).

Različni nivoji aktivacije zahtevajo različne ukrepe, npr. nekateri potrebujejo pomoč pri

odvajanju od drog, drugi pomoč pri reševanju psihičnih težav; tretji pomoč pri subvencioniranem delu, ipd.

6 stopenjska integracijska lestvica:

1. stopnja: Osamljeni/izolirani/izključeni

- osamljeni
- večinoma samo internetni kontakt

2. stopnja: Družbeni kontakti zunaj

- obiskovanje sosedov in prijateljev
- občasno vključevanje v aktivnosti
- potrebne kompetence: socialne kompetence - sposobnost osebe, da ima vsaj 1x tedensko stike z ljudmi, ki niso njegovi družinski člani

3. stopnja: Sodelovanje v organiziranih aktivnostih

- izobraževalni tečaj, aktivno članstvo v organizaciji
- potrebne kompetence: socialne kompetence - udeležba na organiziranih aktivnostih vsaj 1x tedensko, kjer oseba komunicira z ostalimi

4. stopnja: Neplačano delo

- delo povezano z ugodnostmi, usposabljanjem, prostovoljstvom, pripravništvom
- potrebne kompetence: zaposlitvene kompetence - sposobnost posameznika, da sprejme oz. se vključi v neplačano delo

5. stopnja: Subvencionirano plačano delo

- subvencionirano plačano delo; delo z zunanjo podporo/vodenjem; usposabljanje na delovnem mestu,...
- potrebne kompetence: se še razvijajo? - posameznik dobiva podporo (APZ) za delo

6. stopnja: Plačano delo

- zaposlitev pri delodajalcu, freelance, podjetništvo,...
- potrebne kompetence: se še razvijajo - oseba ima pogodbo o zaposlitvi oz. je samozaposlena

Razpon aktivnosti od socialnih do usmerjenih k trgu dela:

- Prostovoljno delo v organizacijah.
- Socialno uporabne in kulturne aktivnosti.
- Delovno usposabljanje (omejeno trajanje usposabljanja; razlike s shemami subvencioniranih zaposlitev; aktivnosti se lahko npr. izvajajo v socialnih podjetjih in vključujejo gospodinjska opravila, recikliranje,...),
- Nadaljevalna usposabljanja: poklicno usposabljanje (npr. tečaji uporabe IKT), osebni razvoj (npr. kolesarjenje za priseljenke), socialne veščine,...
- Oskrba: management dolgov, rehabilitacija od drog, duševno zdravje,...
- Prilagojene aktivnosti: ocena kompetenc,...

Aktivnosti so prilagojene potrebam in sposobnostim uporabnikov. Poudarek je na individualni obravnavi uporabnikov in ne na skupinskih aktivnostih.

Zaradi raznolikega spektra aktivnosti in kompleksnosti težav uporabnikov, vlada spodbuja občine k povezovanju različnih lokalnih akterjev. Socialne službe so razvile partnerstva oziroma za izvajanje aktivnosti najemajo zunanje organizacije: duševni centri, skupnostni centri, socialna podjetja, zavetišča za brezdomce, ipd.

Potrebno mreženje in sodelovanje javnega in zasebnega sektorja, profitnega in

neprofitnega.

Namen vključevanja v aktivnosti:

- vnos strukture v življenje ljudi,
- socialna omrežja in kontakti,
- ponovna pridobitev samozavesti.

Namen aktivnosti je nagovoriti na naslednja področja:

- orientacija: določanje ciljev in motivacija
- finance: sposobnost vodenja osebnih financ
- jezik: razumevanje, govorjenje in pisanje
- zdravje: osvojitev zdravega življenjskega sloga
- psihološki in družbeni problemi: odvisnosti, družinski konflikti,...

Ko posameznik obvladuje ta področja, je sposoben za delo. Uporabnik pregleda načrt z osebnim svetovalcem vsake 3 tedne.

Informacijske in storitvene točke

Ministrstvo je ustanovilo sklad za spodbude (18 mio.) lokalnim oblastem, da vzpostavijo sheme socialna aktivacija: prostovoljno delo, delovna usposabljanja, delovni preizkusi, jezikovni tečaji, športne in kulturne dejavnosti.

Ministrstvo je vzpostavilo enotne informacijske in storitvene točke socialna aktivacija, katerih namen je izmenjava dobrih praks, organizacija konferenc in razširjanje informacij ter svetovanje. Po izteku projekta so vstopne točke prešle v domeno občin.

Točke so implementirale finančne sheme za razvoj socialna aktivacija programov v skupnosti. Občine so prejele določena sredstva za vzpostavitev sheme socialna aktivacija in sodelovanja med ključnimi akterji.

Skupnost občin od vlade prejema subvencijo za upravljanje in delovanje storitev.

Finančne in druge spodbude oziroma posledice za uporabnike

V času pilotnega projekta je vlada z amandmajem k splošnemu zakonu, ki ureja socialna nadomestila, omogočila, da občine odstopajo od zakonskih predpisov za potrebe začasnega preizkušanja, katera metodologija bo imela največ učinkov. Z amandmajem so podprli 2 ukrepa:

- premija za aktivno sodelovanje v programih socialna aktivacija ne vpliva na zmanjšanje socialnih transferov,
- uporabniki so v času sodelovanja v programu socialna aktivacija opravičeni iz obveznosti, ki izhajajo iz iskanja dela.

V Haagu so uvedli obvezno udeležbo v programu. V primeru nepripravljenosti sodelovati, se nadomestila znižajo za 50-100%. Uporabniki, ki se ne udeležijo prvega srečanja zgubijo 10-20% nadomestil.

Rezultat projekta: 87% vključenih je izboljšalo samopodobo in socialne stike, 16% se jih je vključilo v delo.

Irska

LDCP - local and community development programme

Ustanovitelji programa: Ministrstvo za okolje, skupnost in lokalno upravljanje
Lokalni in skupnostni razvojni program kot ključni element pri zmanjševanju revščine na Irskem.

Namen programa LCDP:

Boj proti revščini in socialni izključenosti preko partnerstva in konstruktivnega sodelovanja med

Vlado in njenimi agencijami ter ljudmi v neprivilegiranih skupnostih.

4 ključni cilji:

1. Spodbujanje ozaveščenosti, znanja in uporabe široke palete zakonskih, prostovoljnih in skupnostnih storitev.
2. Povečanje dostopa do formalnega in neformalnega izobraževanja ter razvoja rekreacijskih in kulturnih dejavnosti in virov.
3. Povečanje pripravljenosti za delo in zaposlitvenih možnosti.
4. Spodbujanje aktivnega sodelovanja v politikah, praksah in postopkih odločanja o zadevah, ki vplivajo na lokalne skupnosti.

Načela programa:

1. Prednost marginaliziranim ljudem in socialnim skupinam v najbolj prikrajšanih skupnostih, pri čemer se naslavlja tiste, ki so najbolj oddaljeni od izobraževanja, usposabljanja in zaposlovanja ter tiste, ki jim najbolj grozi socialna izključenost.
2. Spodbujanje aktivnega in konstruktivnega sodelovanja med državo in prikrajšanimi skupnostmi glede razvoja in uveljavitve prednostnih nalog javne politike na lokalni ravni.
3. Pospeševanje integriranega in usklajenega dela v prikrajšanih skupnostih preko povezovanja ljudi, skupin, agencij, prostovoljnih in organiziranih organizacij, z namenom ustvarjanja pozitivnih sprememb začasnih socialnih problemov in vprašanj.

Program izvajajo lokalne razvojne agencije. Na podlagi posvetovanj in načrtovanja z lokalno skupnostjo, vsako leto skladno z zadanimi 4 ključnimi cilji določijo lokalne cilje in načrt aktivnosti. Vsako leto se izvajajo aktivnosti kot npr. vseživljenjsko učenje, subvencije za zaposlitve, različne skupnostno naravnane iniciative,... Nekaterne programe razvojne agencije izvajajo same s pomočjo programskih sredstev, druge pa v partnerstvu z lokalnimi organizacijami.

LDLP so skladni oziroma izhajajo iz nacionalnih strateških dokumentov.

Nacionalni strateški dokumenti poudarjajo:

- zaposlitveno aktivacijo,
 - aktivno upravljanje primera posameznika - individualna obravnava,
 - vseživljenjsko učenje,
- kot pomembna področja, ki naslavlja socialno izključenost.

Pomembno je tudi zasledovanje horizontalnih tem:

- enakost spolov,
- uravnotežen regionalni razvoj (večja podpora področjem, ki so ekonomsko in socialno bolj ogrožena),
- razvoj podeželske ekonomije (podpora podjetje, socialnim podjetjem; aktivnosti, ki spodbujajo kreiranje delovnih mest v ruralnem okolju),
- okoljska trajnost,
- sodelovanje celega otoka.

Logični model programa

- Osnova za pripravo LCDP je Nacionalni okvir, ki določa prioritete rezultatov in indikatorjev.
- Operativni program LCD ima fleksibilnost, da odloča, katere aktivnosti bo zasledoval, v kolikor so skladne s ključnimi in specifičnimi cilji nacionalnega programa in prispevajo k zastavljenim rezultatom.
- Izjema je ključni cilj 4, kjer se pričakuje, da imajo prednost tisti rezultati, ki temeljijo na lokalnih potrebah in vprašanjih.
- Lokalne razvojne agencije so bile izbrane kot ključni nosilci programa.
- Predstavniki prostovoljskih, formalnih in skupnostnih organizacij ter socialnih partnerjev sestavljajo odbor direktorjev, ki skupaj vplivajo na spremembe v lokalnem okolju.

Osnovni pojmi - definicije:

- Lokalni razvoj = spremembe v lokalnih okoliščinah
- Pojem revščine pomeni, da posamezniki ali skupnosti ne razpolagajo z materialnimi in nematerialnimi sredstvi; npr. dohodek, stanovanje, izobraževanje,...
- Revščina: pomanjkanje materialnih in nematerialnih virov.
- Socialna izključenost: nesposobnost participirati v družbi zaradi pomanjkanja virov. Ni nujno povezana z revščino, npr. homoseksualci, mladi iz podeželja,...
- Razvoj skupnosti: pristop, ki socialno izključenim omogoča sodelovanje pri oblikovanju bolj pravične in enake družbe. Ključen je strateški pristop (potrebe posameznikov - načrt aktivnosti, ki je skladen z nacionalno strategijo).

Stopnje razvoja skupnosti

Oblikovali so matrico stopenj za lažjo oceno razvitosti skupnosti.

1. faza: pred-razvojna:

- ni močnih skupnostnih razvojnih struktur
 - lokalne skupnosti obstajajo, vendar so skupine upravičencev slabo vpete vanje
 - malo primarnih dejavnosti
 - prostovoljno delo temelji na zagotavljanju storitev
- Poudarek na: gradnji kapacitet z vključevanje ključnih posameznikov in oblikovanjem skupin.

2. faza: razvoj zmogljivosti in skladnosti:

- Močna občinska organizacija, ki vključuje skupine upravičencev
- Obstoj posameznih razvojnih projektov, ki jih financira lokalna skupnost
- Obstoj številnih integriranih pobud
- Občutna skladnost v lokalni skupnosti

Poudarek na: Izgradnja močnih organizacijskih kapacitet: omrežja, participativne strukture, skupno delo,...

3. faza: nacionalna raven politik:

- Visoko razvit sektor
- Skladne lokalno socialne partnerske strukture
- Vzpostavljene nacionalne mreže

Poudarek na: Vključevanje v nacionalni, evropske in globalne politike. Vplivanje na lokalni, regionalni in nacionalni razvoj, strategije in pobude.

Ciljne skupine - upravičenci:

- Posamezniki, ki so brezposelni (posebej dolgotrajno brezposelni)
- Zaposleni za krajši delovni čas oz. občasno zaposleni (sezonski delavci / kmetje z nizkimi dohodki,...)
- Družine z nizkimi dohodki
- Prikrajšane ženske

- Prikrajšani moški
- Starši samohranilci
- Invalidi
- Popotniki - občasno delo v času bivanja
- Mladi z manj priložnostmi
- Osipniki
- Brezdomci
- Odvisniki od drog in alkohola
- Prestopniki / bivši prestopniki
- Starejši ljudje
- Družinski oskrbovalci
- Lezbijke, geji, biseksualci in transseksualci (LGBT)
- Ne-irski državljani
- Begunci / prosilci za azil

Prenos ciljev programa na aktivnosti v lokalnem okolju

Okvir nacionalnega programa je potrebno prenesti v omejeno število lokalnih ciljev, ki bodo skladni z načrtovanimi rezultati NP. Aktivnosti, ki bodo dosegale zastavljene cilje, razvijejo lokalne razvojne agencije.

Izdelane so smernice za uporabo štirih nacionalnih programskih ciljev. Za vsak ključni cilj so opredeljeni rezultati, načela enakosti, strategije implementacije in upravičene aktivnosti.

Norveška

2006 - izvedba administrativne strukturne reforme, ki se je nanašala na reformo trga dela in upravljanja blaginje.

Namen in cilji reforme:

1. Združitev dveh nacionalnih uprav (zaposlovanje in zavarovanje(varianta ZZZS in ZPIZ) in občinskih socialnih služb v skupno službo NAV (Labour and welfare service).
2. Obvezno sodelovanje državnih in lokalnih oblasti preko vzpostavljenih enotnih vstopnih točk (Labour and welfare offices).

Vzpostavili so horizontalno in vertikalno koordinacijo.

Horizontalna: povezava pokojnin, zaposlovanja in socialne politike.

Vertikalna: partnerstvo med državo in občino.

Cilji reforme:

- povečati delež delovno aktivnega prebivalstva in zmanjšati delež prejemnikov različnih pomoči,
- ponudba storitev, ki so bolj dostopne in prilagojene potrebam državljanov,
- zagotoviti skladno in učinkovito zaposlitveno in socialno administracijo.

Naloge vstopnih točk:

- zagotavljanje osnovne podpore,
- informiranje in usmerjanje uporabnikov pri iskanju dela in možnostih usposabljanja,
- povezava z javnimi storitvami,
- usposobljenost zaposlenih, da ocenijo posameznikovo spodobnost dela in izdelava individualnih načrtov,
- sodelovanje z lokalnimi delodajalci - povezovanje.

Storitve vstopnih točk - so različne, vendar je določen minimum:

- nadomestila za brezposelnost,

- nadomestila za rehabilitacijo,
- bolniška nadomestila,
- otroški dodatki,
- denarna nadomestila,
- denarna nadomestila,
- svetovanje in spremljanje posameznika,
- poklicna rehabilitacija,
- pomoči,...

Lokalne vstopne točke:

- so obvezne,
- sklenjena je pogodba med državo (regionalno NAV) in občino,
- pogodbeni partnerji so skupaj v pisarnah, vendar odgovarjajo različnim ravnam:
 - socialne službe: odgovarjajo lokalnim oblastem,
 - zaposlitvene in zavarovalne službe: odgovarjajo regionalnim NAV in so del centralne državne administracije.

Ciljne skupine: nezaposleni, ljudje na dolgotrajni bolniški, prejemniki podpore za invalide, prejemniki različnih transferov, prejemniki družinske pomoči, upokojenci.

Pristop je usmerjen na posameznika, izvaja se celostna obravnava.

Organizacijska struktura:

- Ministry of labour and welfare
- Directorate of labour and welfare:
 1. okrajne enote:
 - 19 okrajnih pisarn
 - 457 lokalnih pisarn (vstopne točke)
 - administracija NAV
 - specializirane okrajne enote (centri za podporo na delovnem mestu in zaposlitveno svetovanje)
 2. Specialne enote:
 - 57 specialnih enot, organiziranih v 6 splošnih področij

5.2 PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE V PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlagana ureditev je prilagojena pravu evropske unije.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona odpravlja določene administrativnih ovire in zmanjšuje administrativne postopke.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima administrativnih posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Predlog zakona nima posledic na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Predlog zakona ne bo imel učinkov na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

Glej točki 1. in 2.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona ne bo imel učinkov za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne bo imel učinkov za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

Sprejeti zakon bo predstavljen ciljnim skupinam ter širši javnosti preko medijev in spleta.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ne obstajajo.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica
- Peter Pogačar, državni sekretar
- Martina Vuk, državna sekretarka
- Štefan Lepoša, v.d. generalnega direktorja
- Marjetka Kovšca, podsekretarka
- Anja Osojnik, podsekretarka

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 - UPB, 23/07 - pop., 41/07 - pop., 61/10 - ZSVarPre, 62/10 - ZUPJS in 57/12) se 1. člen spremeni tako, da se glasi:

»1. člen

Socialno varstvo je dejavnost, ki obsega preprečevanje in reševanje socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva.

Dejavnost socialnega varstva zajema:

- storitve, programe in druge oblike pomoči, katerih namen je preprečevati nastajanje socialnih stisk in težav,
- storitve, programe, projekte, prejeme in druge oblike pomoči, ki so namenjeni reševanju socialnih stisk in težav,
- javna pooblastila, naloge in ukrepe, ki jih izvajalcem socialnega varstva nalagajo drugi zakoni in predpisi,
- načrtovanje, razvoj, spremljanje in evalvacijo vseh elementov sistema socialnega varstva in socialne zaščite.«.

2. člen

V tretjem odstavku 8. člena se črta besedilo: »na predlog socialne zbornice«.

3. člen

Prvi odstavek 11. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Storitve, namenjene odpravljanju socialnih stisk in težav so:

1. prva socialna pomoč,
2. osebna pomoč,
3. pomoč družini,
4. socialna aktivacija,
5. koordinirana oskrba v skupnosti,
6. institucionalno varstvo,
7. vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji,
8. pomoč delavcem v podjetjih, zavodih in pri drugih delodajalcih.«.

4. člen

Za 15. členom se dodata novi 15.a in 15.b člen, ki se glasita:

»15.a člen

Socialna aktivacija po tem zakonu zajema strokovno obravnavo posameznika pri razreševanju kompleksnih socialnih problemov z namenom dviga funkcionalnih, socialnih in delovnih kompetenc za izboljšanje možnosti za zaposlitev in socialno vključenost ter organiziranje in koordiniranje programov socialne aktivacije.

Storitev iz prejšnjega odstavka vodi, organizira, usmerja in izvaja krajevno pristojni center za socialno delo. Center za socialno delo iz prejšnjega stavka tudi koordinira delo drugih deležnikov v lokalnem okolju, ki so vključeni v izvajanje socialne aktivacije.

Izvajanje posameznih delov storitev iz prvega odstavka tega člena se lahko prenese na druge izvajalce.

Posameznikom, vključenim v posamezni program socialne aktivacije, se lahko zagotavlja pokrivanje stroškov vključitve zlasti z naslednjimi denarnimi prejemki:

1. dodatkom za stroške prevoza;
2. dodatkom za stroške prehrane;
3. denarno nagrado,
4. povračilom stroškov zavarovanja za primer nesreče pri delu in zdravniškega pregleda.

Denarni prejemki iz prejšnjega odstavka in njihova višina je odvisna od trajanja posameznikove vključitve v program socialne aktivacije.

Denarni prejemki iz tega člena, vrsta prejemka, višina in njihovo izplačilo ter upravičenost do povračila stroškov iz 4. točke četrtega odstavka tega člena, se podrobneje uredijo v podzakonskem aktu.

Pogoje, način in standard izvajanja storitve iz tega člena določi minister, pristojen za socialno varstvo.

15.b člen

Koordinirana oskrba v skupnosti po tem zakonu vključuje in obsega aktivnosti, potrebne za pripravo in izvedbo individualnega načrta pomoči za samostojno življenje v skupnosti. Storitev zajema načrtovanje, koordinacijo, organizacijo in spremljanje izvajanja individualnega načrta pomoči, v primerih, določenih s tem zakonom, pa tudi njegovo financiranje.

Storitev iz prejšnjega odstavka je namenjena posamezniku, ki zaradi dalj časa trajajoče bolezni, invalidnosti ali drugih razlogov, ki zmanjšujejo njegovo samostojnost, doživlja stiske ali težave in ki za uveljavitev svojih potreb in za uresničitev zastavljenih ciljev potrebuje različne oblike pomoči in podpore v skupnosti.

Individualni načrt pomoči iz prvega odstavka tega člena lahko vsebuje posamezne storitve ali njihove sklope in programe po tem zakonu ali po drugih zakonih ali druge nestandardizirane oblike pomoči.

Storitev koordinirane oskrbe v skupnosti vodijo, organizirajo in usmerjajo centri za socialno delo, izvajajo pa socialno varstveni zavodi iz 50., 51., 52. in 54. člena tega zakona in izvajalci programov socialnega varstva ter drugih programov.

Pogoje, način in standard izvajanja storitve iz tega člena določi minister, pristojen za socialno varstvo.

5. člen

Za poglavjem III. A) se doda novo II. B) poglavje in novi 18.s in 18.š člen, ki se glasijo:

»II. B) PROGRAMI SOCIALNEGA VARSTVA

18.s člen

Programi socialnega varstva so namenjeni preprečevanju in reševanju socialnih stisk posameznih ranljivih skupin prebivalstva in so del mreže javne službe, določene z Nacionalnim programom socialnega varstva. Programi se izvajajo kot dopolnitev ali alternativa socialno varstvenim storitvam in ukrepom in se sofinancirajo na podlagi javnih razpisov.

Programi socialnega varstva, namenjeni preprečevanju in reševanju socialnih stisk posameznih ranljivih skupin prebivalstva, so:

1. Javni socialnovarstveni programi,
2. Razvojni programi,
3. Eksperimentalni programi,
4. Dopolnilni socialnovarstveni programi.

Javni socialnovarstveni programi so programi, ki se izvajajo daljše časovno obdobje pod pogoji, določenimi s pravilnikom, ki ga sprejme minister, pristojen za socialno varstvo ter so strokovno verificirani po postopku, določenim v pravilniku, ki ga sprejme socialna zbornica v soglasju s pristojnim ministrstvom.

Razvojni programi so programi, ki trajajo največ tri leta in se izvajajo strokovno v skladu z doktrino socialnega dela in še ne izpolnjujejo pogojev za pridobitev strokovne verifikacije.

Eksperimentalni programi so programi, s katerimi se razvijajo nove metode in oblike in pristopi za preprečevanje in reševanje stisk posameznih ranljivih skupin. Eksperimentalni programi se lahko izvajajo največ tri leta.

Dopolnilni socialnovarstveni programi so programi lokalnega pomena, ki dopolnjujejo javno službo ali ji nudijo alternativo, se pa izvajajo po načelih in metodah dela v socialnovarstveni dejavnosti. Praviloma se financirajo iz sredstev občin, donacij in zasebnih virov.

18.š

Socialna zbornica vodi evidenco o javno verificiranih socialno varstvenih programih.«.

6. člen

Prvi odstavek 41.b člena se spremeni tako, da se glasi:

»Storitve socialnega varstva lahko opravlja domača ali tuja pravna ali fizična oseba, če izpolnjuje pogoje, določene s tem zakonom in s predpisi, izdanimi na njegovi podlagi.«.

7. člen

Prvi odstavek 42. člena se spremeni tako, da se glasi:

- »Javna služba na področju socialnega varstva obsega naslednje storitve:
- socialno preventivo,
 - prvo socialno pomoč,
 - osebno pomoč,
 - pomoč družini za dom in na domu,

- socialno aktivacijo,
- koordinirano oskrbo v skupnosti,
- institucionalno varstvo,
- vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji.«.

8. člen

V prvem odstavku 43. člena se za besedilom »pomoč družini za dom,« doda besedilo »za socialno aktivacijo, za koordinirano oskrbo v skupnosti,«.

9. člen

V 49. členu se za drugim odstavkom dodata nov tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

»Center za socialno delo vodi, organizira, usmerja in izvaja storitev socialne aktivacije.

Center za socialno delo vodi, organizira in usmerja storitev koordinirane oskrbe v skupnosti.«.

Dosedanji tretji, četrti in peti odstavek, postanejo peti, šesti in sedmi.

10. člen

Za 49. členom se doda nov 49.a člen, ki se glasi:

»49.a člen

»Storitve in naloge iz prejšnjega člena se lahko opravljajo tudi regijsko. Število regij in območje njihovega delovanja določi Vlada Republike Slovenije s sklepom.

Storitve in naloge iz prejšnjega člena lahko center za socialno delo opravlja tudi zunaj svojega delovnega časa, če gre za izvajanje pomoči večjim skupinam ogroženega prebivalstva, na podlagi sklepa ministra, pristojnega za socialno varstvo.«.

11. člen

54.a člen se črta.

12. člen

V 56. členu se v prvem in tretjem odstavku besedilo: »visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo« nadomesti z besedilom: »izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje iz 33. člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14), oziroma izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom, ki ureja izobraževanje, ustreza izobrazbi druge stopnje iz 33. člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14)«.

Na koncu sedmega odstavka se doda nov stavek, ki se glasi:

»Če pristojni organ lokalne skupnosti, v kateri ima zavod sedež, ne da mnenja v 60 dneh od dneva, ko je bila zanj zaprošena, lahko svet zavoda nadaljuje postopek imenovanja in razrešitve direktorja brez tega mnenja.«

Za sedmim odstavkom se doda nov osmi odstavek, ki se glasi:

»Če minister, pristojen za socialno varstvo, ne da soglasja iz prejšnjega odstavka v 90 dneh od dneva, ko je bil zanj zaprošen, lahko svet zavoda odloči o imenovanju direktorja brez tega mnenja.«

V osmem odstavku se beseda »prejšnjega« nadomesti z besedo »osmega«.

Dosedanji osmi odstavek postane deveti.

13. člen

57. člen se črta.

14. člen

Za 57. členom se doda nov 57.a člen, ki se glasi:

»57.a člen

Akt o ustanovitvi javnega socialno varstvenega zavoda izda ustanovitelj, statut zavoda ali pravila pa sprejme svet zavoda.«.

15. člen

V tretjem odstavku 68.a člena se za drugo alineo doda nova tretja alinea, ki se glasi:

»- druge naloge, določene z letno pogodbo, sklenjeno z ministrstvom, pristojnim za socialno varstvo,«.

Dosedanja tretja alinea postane četrta.

16. člen

V 68.b členu se 1. točka spremeni tako, da se glasi:

»1. pripravi in vzdržuje pravila za vodenje sistemov, ki tvorijo poenoten informacijski sistem na področju dejavnosti skupnosti,«.

17. člen

69. člen se spremeni tako, da se glasi:

»69. člen

Socialno varstvene storitve opravljajo strokovni delavci in strokovni sodelavci.

Strokovni delavci po tem zakonu so delavci, ki imajo izobrazbo, pridobljeno po

študijskih programih socialnega dela za pridobitev izobrazbe prve in druge stopnje iz 33. člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14) in imajo opravljen strokovni izpit za delo na področju socialnega varstva.

Strokovni delavci so tudi delavci, ki imajo izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih psihološke smeri, pedagoške smeri in njenih specialnih disciplin, upravne, pravne, sociološke, zdravstvene smeri – smer delovne terapije in teleološke smeri z ustrezno specializacijo za pridobitev izobrazbe prve in druge stopnje iz 33. člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14) in imajo opravljen strokovni izpit za delo na področju socialnega varstva.

Strokovni delavci v domovih za otroke in v socialno varstvenih zavodih za usposabljanje so strokovni delavci iz drugega odstavka tega člena in delavci, ki imajo izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih pedagoške, socialno pedagoške, psihološke ter defektološke smeri za pridobitev izobrazbe prve in druge stopnje iz 33. člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14), ter imajo opravljen strokovni izpit za delo na področju socialnega varstva.«.

18. člen

V 70. členu se za besedilo »opravljeno pripravništvo in strokovni izpit« spremeni v besedilo »opravljen strokovni izpit«.

19. člen

71. člen se spremeni tako, da se glasi:

»71. člen

Pogoje in način opravljanja pripravništva in strokovnega izpita s pravilnikom določi ministrstvo, pristojno za socialno varstvo. K pravilniku iz prejšnjega stavka lahko poda mnenje socialna zbornica.

Socialna zbornica organizira in izvaja preverjanje znanja za pridobitev strokovnega izpita za področje socialnega varstva.«.

20. člen

Prvi odstavek 74. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Strokovni delavci in strokovni sodelavci z višješolsko strokovno izobrazbo, lahko napredujejo v naziv mentor in svetovalec, strokovni delavci in strokovni sodelavci, ki imajo izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe prve in druge stopnje iz 33. člena Zakona o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14), pa v naziv samostojni svetovalec in višji svetovalec.«.

21. člen

V drugem odstavku 77. člena se:

- četrta alineja spremeni tako, da se glasi:

»- spremlja pripravništvo ter nadzoruje izvajanje pripravništva v skladu s podzakonskim aktom iz 71. člena tega zakona,«;

- v peti alineji črta besedilo »določa pogoje in način opravljanja strokovnega izpita ter«.

V tretjem odstavku se:

- šesta alineja spremeni tako, da se glasi:

»- vodi evidenco o javno verificiranih socialnovarstvenih programih.«

- za šesto alinejo doda nova sedma alineja, ki se glasi:

»- vodi postopek strokovne verifikacije socialnovarstvenih programov, ki se izvajajo na področju socialnega varstva.«.

22. člen

Za 79. členom se doda novo V. A) poglavje in novi 79.a, 79.b in 79.c členi, ki se glasijo:

»V. A) STATUS DRUŠTEV IN DRUGIH ORGANIZACIJ V JAVNEM INTERESU NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

79.a člen

Društvu, ki deluje na področju socialnega varstva, se podeli status društva v javnem interesu, če poleg splošnih pogojev, ki jih določa zakon, ki ureja društva, izpolnjuje tudi posebne pogoje:

- da ima na pristojnih organih društva sprejet program dela, iz katerega je razvidno, da opravlja javno koristno dejavnost na področju preprečevanja ali odpravljanja socialnih stisk in težav posameznikov, družin ali skupin prebivalstva;
- da zagotavlja strokovno usposobljen kader za vodenje javnokoristnih dejavnosti po tem zakonu;
- da je iz programa razvidno, da zagotavlja opravljanje javnokoristne dejavnosti v skladu s kodeksom etičnih načel v socialnem varstvu.

79.b. člen

Izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega člena ugotavlja ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, v sodelovanju s strokovno komisijo.

Strokovno komisijo iz prejšnjega odstavka sestavljajo dva člana ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, in en član, ki ga predlaga Socialna zbornica Slovenije.

79.c člen

Status delovanja v javnem interesu na področju socialnega varstva lahko pridobijo tudi druge pravne osebe zasebnega prava (zavodi, ustanove, zadruga), pri čemer se smiselno uporabljajo določbe o statusu društva v javnem interesu, določene s tem zakonom in zakonom, ki ureja društva.«.

23. člen

V prvem odstavku 98. člena se:

- štirinajsta alineja spremeni tako, da se glasi:

»- naloge, ki jih skupnosti iz 68.a člena tega zakona opravljajo kot javna pooblastila in druge naloge, določene z letno pogodbo, sklenjeno z ministrstvom, pristojnim za socialno varstvo;«;

- petnajsta alineja spremeni tako, da se glasi:

»- javni socialnovarstveni programi, razvojni in eksperimentalni programi, pomembni za državo, in sodelovanje z nevladnimi organizacijami;«;

- za petnajsto alinejo dodata nova šestnajsta in sedemnajsta alineja, ki se glasita:

»- socialna aktivacija;

- koordinirana oskrba v skupnosti.«.

24. člen

Za 98.a členom se doda nov 98.b člen, ki se glasi:

»98.b člen

Javni razpis za izbiro in sofinanciranje programov iz 18.s člena tega zakona se objavi najmanj enkrat letno na način, ki omogoča nemoteno izvajanje programov. V javnem razpisu se določijo vsebine programov, ki se sofinancirajo, način sofinanciranja in pogoji za izvajanje programov.

Pogodba za izvajanje javnega socialnovarstvenega programa se sklene za največ deset let, pogodba za izvajanje eksperimentalnega ali razvojnega programa pa največ za tri leta.

Pogodba za izvajanje javnega socialnovarstvenega programa se lahko sklene za izvajanje programa, ki se je najmanj tri leta že izvajal kot razvojni program.

Če je bil znesek javnih sredstev v pogodbi o izvajanju programa določen glede na predvidevanje, da sredstva proračuna, namenjena za socialno varstvo, v času veljavnosti pogodbe ne bodo manjša, kot so bila ob podpisu pogodbe, pa so se kasneje zmanjšala v takšnem obsegu, da programa ni več mogoče izpolniti v dogovorjenem obsegu, se pogodba iz tega razloga v javnem interesu spremeni.

Pogodba o izvajanju programa se lahko spremeni tudi, če ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, ali izvajalec predlaga spremembo obsega ali aktivnosti programa, in če ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, s tem soglaša, ker je predlagana sprememba v javnem interesu.

Minister, pristojen za socialno varstvo, podrobneje določi vsebino programov iz drugega odstavka 18.s člena tega zakona, merila za sofinanciranje programov, način njihovega financiranja, pogoje za sofinanciranje programov, pogoje in postopek strokovne verifikacije socialnovarstvenih programov, pogoje za spremembo ter spremljanje in vrednotenje programov.«.

25. člen

V prvem odstavku 99. člena se:

- tretja alineja črta;

- zadnja alineja spremeni tako, da se glasi:

»- javni socialnovarstveni programi, razvojni in dopolnilni programi, pomembni za občino in sodelovanje z nevladnimi organizacijami.«.

26. člen

102. člen se spremeni tako, da se glasi:

»102. člen

Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, s strani javnih socialno varstvenih zavodov, koncesionarjev in drugih domačih ali tujih pravnih ali fizičnih oseb, ki izvajajo socialnovarstvene storitve na podlagi dovoljenja za delo (v nadaljnjem besedilu: izvajalci dejavnosti), izvaja Socialna inšpekcija v okviru Inšpektorata za delo (v nadaljnjem besedilu: inšpektorat).

Inšpekcijski nadzor izvajajo socialni inšpektorji, ki so delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Za izvajanje inšpekcijskega nadzora po tem zakonu se uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijo dela, v kolikor posamezna vprašanja s tem zakonom niso urejena drugače.«.

27. člen

102.a se črta.

28. člen

103. člen se spremeni tako, da se glasi:

»103. člen

Inšpektor mora imeti stopnjo izobrazbe, določeno v predpisih, ki urejajo sistem javnih uslužbencev, najmanj pet let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit za inšpektorja.

Socialni inšpektor mora ob izpolnjevanju pogojev iz prvega odstavka izpolnjevati tudi pogoje, ki so določeni za strokovne delavce po tem zakonu.«.

29. člen

104. člen se črta.

30. člen

105. člen se spremeni tako, da se glasi:

»105. člen

Ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, lahko pri določitvi letnega programa dela inšpektorata predlaga vsebino in obseg izvajanja inšpekcijskega nadzora na podlagi tega zakona.«.

31. člen

106., 107., 107.a, 108. in 108.a se črtajo.

32. člen

Prvi odstavek 108.b člena se spremeni tako, da se glasi:

»Poleg inšpekcijskega nadzora se izvajalcem dejavnosti in izvajalcem, ki izvajajo programe socialnega varstva ter varstva otrok in družine po posebni pogodbi o sofinanciranju, zagotavlja še inštruktažno svetovanje, ki ga organizira socialna zbornica, izvajajo pa ga tričlanske komisije strokovnjakov, ki jih imenuje pristojni organ socialne zbornice.«.

33. člen

V prvem odstavku 110. člena se za besedilo »spremljanje stanja« doda vejica in beseda »evalviranje«.

34. člen

V prvem odstavku 111. člena se pika spremeni v vejico in dodata nova enaindvajseta in dvaindvajseta alineja, ki se glasita:

- »- pripadnost k romski etnični skupnosti (če se oseba o tem izjavi),
- zmožnost za delo in omejitve.«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

35. člen

Ne glede na 15.a in tretji odstavek 49. člena zakona v obdobju od uveljavitve tega zakona do leta 2023 storitev socialne aktivacije vodi, organizira, usmerja in izvaja ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, ki lahko izvajanje storitve sklepom Vlade Republike Slovenije prenese na enega ali več centrov za socialno delo.

36. člen

Direktorji, ki so bili imenovani po predpisih, veljavnimi pred uveljavitvijo tega zakona, opravljajo naloge direktorja do poteka obdobja, za katerega so bili imenovani, ne glede na spremembo 57. člena zakona

37. člen

Ne glede na šestnajsto in sedemnajsto alineo prvega odstavka 98. člena zakona se

socialna aktivacija in koordinirana oskrba v skupnosti v obdobju do leta 2023 financirata iz evropskih strukturnih skladov, proračuna Republike Slovenije in lokalnih skupnosti ter na podlagi lastne udeležbe upravičenca.

Socialna aktivacija in koordinirana oskrba v skupnosti se lahko po preteku obdobja, določenega v prejšnjem odstavku, financirata iz evropskih strukturnih skladov.

38. člen

Z uveljavitvijo tega zakona prenehajo veljati:

1. Pravilnik o izvajanju inšpekcijskega nadzora na področju socialnega varstva (Uradni list RS, št. 74/04);

2. Pravilnik o pripravništvu na področju socialnega varstva (Uradni list RS, št. 128/04), ki pa se uporablja do uveljavitve podzakonskega predpisa iz 71. člena tega zakona, če ni v nasprotju s tem zakonom;

3. Pravilnik o opravljanju strokovnega izpita na področju socialnega varstva (Uradni list RS, št. 120/04), ki pa se uporablja do uveljavitve podzakonskega predpisa iz 71. člena tega zakona, če ni v nasprotju s tem zakonom;

4. Pravilnik o napredovanju strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva v nazive (Uradni list RS, št. 107/00), ki pa se uporablja do uveljavitve podzakonskega predpisa iz drugega odstavka 74. člena tega zakona, če ni v nasprotju s tem zakonom.

39. člen

Minister, pristojen za socialno varstvo, izda podzakonske predpise po tem zakonu do začetka uporabe tega zakona.

40. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. 3. 2016.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Določba 1. člena veljavnega zakona je glede na obseg socialnovarstvene dejavnosti trenutno določena preozko, zato se predlaga širša in bolj jasna vsebinska opredelitev pojma »socialno varstvo« in »socialnovarstvena dejavnost«. Predlaga se, da pojem »socialno varstvo« zajema dejavnost, ki obsega preprečevanje in reševanje socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva; pojem »socialnovarstvena dejavnost« pa zajema:

- storitve, programe in druge oblike pomoči, katerih namen je preprečevati nastajanje socialnih stisk in težav,
- storitve, programe, projekte, prejemke in druge oblike pomoči, ki so namenjeni reševanju socialnih stisk in težav,
- javna pooblastila, naloge in ukrepe, ki jih izvajalcem socialnega varstva nalagajo drugi zakoni in predpisi,

– načrtovanje, razvoj, spremljanje in evalvacijo vseh elementov sistema socialnega varstva in socialne zaščite.

K 2. členu:

Tretji odstavek 8. člena veljavnega zakona določa, da člane strokovnega sveta imenuje minister, pristojen za socialno varstvo, iz vrst priznanih strokovnjakov s področja socialne politike, na predlog Socialne zbornice Slovenije. Glede na to, da se člani strokovnega sveta imenujejo iz vrst priznanih strokovnjakov s področja socialne politike, predlog Socialne zbornice Slovenije administrativno obremenjuje postopek imenovanja. Na podlagi navedenega se predlaga črtanje določbe, da člane strokovnega sveta predlaga Socialna zbornica Slovenije.

K 3. členu:

Predlaga se dopolnitev dejavnosti socialnega varstva oziroma socialnovarstvenih storitev s:

- socialno aktivacijo, z namenom zmanjševanja tveganja revščine in povečevanja socialne vključenosti socialno ogroženih in ranljivih skupin prebivalstva;
- koordinirano oskrbo v skupnosti.

Glej tudi obrazložitev k 4. členu.

K 4. členu:

S predlogom novega 15.a člena se predlaga dopolnitev veljavnega zakona z novo socialnovarstveno storitvijo, in sicer s storitvijo socialne aktivacije.

Predlaga se, da storitev socialne aktivacije zajema strokovno obravnavo posameznika pri razreševanju kompleksnih socialnih problemov z namenom dviga funkcionalnih, socialnih in delovnih kompetenc za izboljšanje možnosti za zaposlitev in socialno vključenost ter organiziranje in koordiniranje programov socialne aktivacije.

Vzpostavitev enovitega okvirja socialne aktivacije terja vzpostavitev tako sistema za ustrezno obravnavo posameznika, kot tudi razvoj in zagotavljanje konkretnih programov socialne aktivacije, kamor se posameznik vključi za pridobitev kompetenc za vključitev ali približanje k trgu dela. V okvir storitve socialne aktivacije bodo zato poleg enotnega sistema umeščeni še programi socialne aktivacije, ki so namenjeni predvsem tistim osebam, ki se pri vstopu na trg dela srečujejo z več ovirami in so zato socialno izključene in živijo pod pragom revščine. Pri tem bo okvir storitve socialne aktivacije povezoval programe socialne aktivacije z zaposlitvenimi programi in razvoj prilagojenih oblik dela, kamor se bodo lahko vključile osebe, po zaključku socialne aktivacije. Poudarek bo na prehodih med programi ter na izhodih iz programov tako na prilagojen trg dela (zaposlitveni centri, prilagojene zaposlitve, zaposlitve v socialnih podjetjih, ...), kot na odprt trg dela.

Organiziranost centrov za socialno delo trenutno ne omogoča, da bi se vzpostavitev enovitega okvirja socialne aktivacije preneslo na nižjo raven od ministrstva. Izkušnje s področja izvajanja programov APZ (aktivne politike zaposlovanja) kažejo na to, da je za dobro izvajanje konkretnih projektov in razpisov potrebna nižja/izvajalska raven. Enako velja tudi za vzpostavitev sistema socialne aktivacije, ki bo omogočal dostopnost in enko obravnavo vsem osebam, ki potrebujejo tak način obravnave. V sistemu socialne aktivacije bo vzpostavljeno enotno in dostopno prepoznavanje oseb, ki potrebujejo vključevanje v programe socialne aktivacije, njihova obravnava, spremljanje in podpora pri izhodih iz konkretnih programov socialne aktivacije. Zato bodo v okviru sistema socialne aktivacije delovali socialni koordinatorji, ki bodo predstavljali t.i. ključno osebo. Drug del okvirja socialne aktivacije pa tvorijo konkretni programi socialne aktivacije, katerih osnovni namen je višanje kompetenc osebam, ki so vključene v te programe. Dokler se z reorganizacijo

centrov za socialno delo ne ustanovi centralna enota, ki bi prevzela te naloge, je določeno, da od uveljavitve tega zakona do leta 2023, socialno aktivacijo vodi, organizira, usmerja in izvaja ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, ki lahko izvajanje storitve s sklepom Vlade Republike Slovenije prenese na enega ali več centrov za socialno delo.

Določeni so tudi denarni prejemki posameznikov, vključenih v programe socialne aktivacije, katerih višina je odvisna od trajanja posameznikove vključitve v program socialne aktivacije. Predlaga se tudi, da tako denarni prejemki (vrsta, višina, izplačilo ter upravičenost do povračila) kot pogoji, način in standard izvajanja storitve socialne aktivacije podrobneje uredijo v podzakonskem aktu.

S predlogom novega 15.b člena se predlaga dopolnitev veljavnega zakona z novo socialnovarstveno storitvijo, in sicer s storitvijo koordinirane oskrbe v skupnosti.

Določeno je, da storitev koordinirane oskrbe v skupnosti vključuje in obsega aktivnosti, potrebne za pripravo in izvedbo individualnega načrta pomoči za samostojno življenje v skupnosti. Storitev zajema načrtovanje, koordinacijo, organizacijo in spremljanje izvajanja individualnega načrta pomoči. Namenjena bo posamezniku, ki zaradi dalj časa trajajoče bolezni, invalidnosti ali drugih razlogov, ki zmanjšujejo njegovo samostojnost, doživlja stiske ali težave in ki za uveljavitev svojih potreb in za uresničitev zastavljenih ciljev potrebuje različne oblike pomoči.

Predlaga se, da se bo načrtovanja obravnave v skupnosti začelo v okviru centra za socialno delo, za katere je določeno, da storitev koordinirane oskrbe v skupnosti vodijo, organizirajo in usmerjajo, neposredno aktivno obravnavo v skupnosti pa bodo prevzeli različni izvajalci na terenu (socialno varstveni zavodi, in sicer domovi za starejše, posebni socialnovarstveni zavod za odrasle, varstveno delovni centri in domovi za otroke ter izvajalci socialnovarstvenih ter drugih programov). Ker svetovalni delavec centra za socialno delo dejavno spremlja delovanje vseh deležnikov v skupnosti, ima vpogled v potrebe strank, zato se predlaga, da bo lahko kot ključna oseba primera učinkovito koordiniral in spremljal proces obravnave na terenu, saj bo aktivno vključen v timske konference izbranih izvajalcev. Poudariti je potrebno, da s tovrstno ureditvijo tudi izvajalci prevzamejo večjo odgovornost pri obravnavi posameznika, saj samostojno in kompetentno izvajajo celovit proces vključevanja v skupnost - pri sprejemanju strokovnih odločitev glede širjenja obravnave oziroma vključevanja novih socialno varstvenih storitev in/ali drugih izvajalcev, pa se na timskih konferencah uskladijo s ključno osebo - koordinatorjem skupnostne oskrbe.

Predlaga se tudi, da se pogoji, način in standard izvajanja storitve koordinirane oskrbe v skupnosti podrobneje uredijo v podzakonskem aktu.

K 5. členu:

V Sloveniji že več kot desetletje poteka prenos izvajanja širitev različnih oblik strokovne pomoči na področju socialnega varstva na zasebni sektor. Pretežni del teh storitev opravljajo nevladne organizacije, ki pogosto dajejo pobudo za zagotavljanje določenih storitev, ki jih Vlada Republike Slovenije na podlagi ugotovljenega javnega interesa pogosto tudi sofinancira. Prav področje socialnega varstva je področje, kjer se takšna uspešnost in učinkovitost kaže še v posebni obliki, saj se na takšen način oblikujejo zelo kakovostni in uporabnikom bolj prijazni programi.

Sistem socialnega varstva v Sloveniji zagotavlja različne oblike pomoči posameznikom in skupinam, ki se znajdejo v stiskah. Storitve socialnega varstva izvajajo javni socialnovarstveni zavodi. Pri tem jih s svojimi programi uspešno dopolnjujejo programi, ki jih pretežno izvajajo nevladne organizacije, ki se lažje in predvsem hitreje odzivajo na potrebe, ki izhajajo iz lokalnih okolij. Nevladne organizacije prevzemajo pobudo za zagotavljanje

različnih storitev socialnega varstva, Vlada Republike Slovenije pa jih na podlagi ugotovljenega javnega interesa sofinancira.

Programi so namenjeni preprečevanju in reševanju socialnih stisk posameznih ranljivih skupin prebivalstva (in v določenih primerih vzdrževanju sprejemljivega socialnega stanja posameznikov, pri katerih ne moremo pričakovati rešitve težav) in so dopolnitev k socialnovarstvenim storitvam in ukrepom. Programi se izvajajo na podlagi verifikacije ali smernic, ki so objavljene v javnih razpisih za njihovo (so)financiranje in se oblikujejo tako, da upoštevajo značilnosti in potrebe posamezne ciljne skupine uporabnikov ter izhajajo iz posebnosti okolja in območja, v katerem se izvajajo.

Mreže programov se oblikujejo za posamezna področja oziroma posamezne ciljne skupine: preprečevanje nasilja, pomoč žrtvam nasilja in delo s povzročitelji nasilja; področje zasvojenosti; področje duševnega zdravja; pomoč brezdomcem; pomoč otrokom in mladoletnikom, prikrajšanim za primerno družinsko življenje, ter mladoletnikom s težavami v odrasčanju; pomoč starejšim osebam, ki potrebujejo podporo v vsakodnevnem življenju; podpora za neodvisno življenje invalidov; psihosocialna pomoč otrokom, odraslim in družinam; socialno vključevanje Romov; preprečevanje in odpravljanje socialnih stisk drugih ranljivih skupin.

Z novo določbo 18.s člena se zapisuje tisto, kar v praksi že poteka in se predlaga opredelitev štirih vrst socialnovarstvenih programov, namenjenih preprečevanju in reševanju socialnih stisk posameznih ranljivih skupin prebivalstva, in sicer:

1. Javni socialnovarstveni programi
2. Razvojni programi
3. Eksperimentalni programi
4. Dopolnilni socialnovarstveni programi.

Javni socialnovarstveni programi so programi, ki se izvajajo daljše časovno obdobje pod pogoji, določenimi s pravilnikom, ki ga sprejme minister, pristojen za socialne zadeve ter so strokovno verificirani po postopku, določenim v pravilniku, ki ga sprejme Socialna zbornica Slovenije v soglasju s pristojnim ministrstvom.

Razvojni programi so programi, ki trajajo največ tri leta in se izvajajo strokovno v skladu z doktrino socialnega dela in še ne izpolnjujejo pogojev za pridobitev strokovne verifikacije.

Eksperimentalni programi so programi, s katerimi se razvijajo nove metode in oblike in pristopi za preprečevanje in reševanje stisk posameznih ranljivih skupin. Eksperimentalni programi se lahko izvajajo največ tri leta.

Dopolnilni socialnovarstveni programi so programi lokalnega pomena, ki dopolnjujejo javno službo ali ji nudijo alternativo, se pa izvajajo po načelih in metodah dela v socialnovarstveni dejavnosti. Praviloma se financirajo iz sredstev občin, donacij in zasebnih virov.

Z novo določbo 18.š člena je določeno, da evidenco javnih socialnovarstvenih programov, ki so strokovno verificirani po postopku, določenim v pravilniku, ki ga sprejme Socialna zbornica Slovenije v soglasju s pristojnim ministrstvom, vodi Socialna zbornica Slovenije. Namen te evidence je prepoznavnost socialnovarstvenih programov in določitev podlage za sofinanciranje javnih verificiranih socialnovarstvenih programov. Samo programi, ki bodo pridobili strokovno verifikacijo, lahko namreč pridobijo finančna sredstva v okvirju javnega razpisa in se uvrstijo med javne socialnovarstvene programe. Evidenca ne bo vsebovala osebnih podatkov, ampak bo vsebovala naziv izvajalca programa, naslov, mrežo programov v skladu z Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013-2020, naziv programa, številko verifikacijske listine, datum izdaje te listine, veljavnost listine, itd.

K 6. členu:

S predlogom se izenačujejo domače in tuje pravne ter fizične osebe pri izvajanju socialnovarstvenih storitev.

K 7. členu:

Zaradi uvedbe dveh novih socialnovarstvenih storitev, tj. socialne aktivacije, koordinirane oskrbe v skupnosti (glej tudi obrazložitev k 4. členu predloga tega zakona), ki so del mreže javne službe na področju socialnega varstva, se predlaga, da se prvi odstavek 42. člena veljavnega zakona, ki določa, katere storitve obsega javna služba na področju socialnega varstva, dopolni z omenjenimi storitvami.

K 8. členu:

Zaradi uvedbe novih socialnovarstvenih storitev, tj. socialne aktivacije in koordinirane oskrbe v skupnosti (glej tudi obrazložitev k 4. členu tega zakona), ki so del mreže javne službe na področju socialnega varstva, ki jo zagotavlja država, se predlaga, da se prvi odstavek 43. člena veljavnega zakona, ki določa, za katere storitve država zagotavlja mrežo javne službe, dopolni z omenjenimi storitvami.

K 9. členu:

V 49. členu veljavnega zakona so določene naloge ter storitve, ki jih opravljajo centri za socialno delo.

S predlogom novega 15.a in novega 15.b člena je določeno, da center za socialno delo vodi, organizira, usmerja in izvaja storitev socialne aktivacije ter vodi, organizira in usmerja storitev koordinirane oskrbe v skupnosti, zato se predlaga, da se določba 49. člena veljavnega zakona dopolni z novim tretjim in četrtem odstavkom z omenjeno vsebino.

K 10. členu:

Centri za socialno delo se v praksi vključujejo v izvajanje pomoči večjim ogroženim skupinam prebivalstva v primerih hujših naravnih nesreč (npr. ob poplavih, žledu), pomoči beguncem v migrantskem toku, ne samo znotraj rednega delovnega časa, ampak predvsem zunaj svojega delovnega časa. V trenutno veljavnem zakonu za njihove aktivnosti zunaj rednega delovnega časa ni ustrezne pravne podlage. Predlagatelj zakona predlaga, da se z novim 49.a členom uredi pravna podlaga, ki omogoča centrom za socialno delo, da izvajajo storitve in naloge iz 49. člena veljavnega zakona zunaj njihovega rednega delovnega časa. Predlaga se, da se omenjene aktivnosti omejijo oziroma nadzorujejo z izdajo sklepa ministra, pristojnega za socialno varstvo, saj te aktivnosti nosijo finančne posledice (plačilo nadur, prevoznih stroškov idr.).

Določeno je tudi, da se lahko storitve in naloge, določene v 49. členu veljavnega zakona, opravljajo regijsko. Število regij in območje delovanja določi Vlada Republike Slovenije.

K 11. členu:

Določba, da mora k aktu o sistematizaciji delovnih mest v javnem socialnovarstvenem zavodu podati soglasje minister, pristojen za socialno varstvo, administrativno obremenjuje delo ministrstva, hkrati pa ne prispeva h kakovosti izvajanja storitev, saj so za spremljanje zakonitosti in pravilnosti storitev izvajanja na voljo drugi instrumenti. Na podlagi navedenega se predlaga črtanje tega člena.

K 12. členu:

V praksi se v postopku imenovanja in razrešitve direktorja javnega socialnovarstvenega zavoda v nekaterih primerih dogaja, da lokalna skupnost ne izda mnenja ali pa predolgo odlašajo z mnenjem, s čimer se zavlačuje postopek imenovanja in razrešitve, zato se predlaga, da mora mnenje dati v roku 60 dni od dneva, ko je bila zanj zaprosena, drugače lahko svet zavoda nadaljuje postopek imenovanja in razrešitve direktorja brez tega mnenja. Z namenom, da lahko svet zavoda bolj predvidljivo zaključi postopek imenovanja direktorja se predlaga, da mora minister, pristojen za socialno varstvo, podati soglasje k imenovanju direktorja javnega socialnovarstvenega zavoda v roku 90 dni od dneva, ko je bil zanj zaprosen.

Z ostalimi spremembami 56. člena veljavnega zakona se usklajujejo stopnje oziroma ravni izobrazbe, dosežene po dosedanjih programih, z ravnmi izobrazbe po novih »bolonjskih programih.

K 13. členu:

S črtanjem 57. člena veljavnega zakona se izenačujejo pogoji za imenovanje direktorja javno socialnovarstvenega zavoda na način, da morajo imeti vsi direktorji takšnega zavoda visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo oziroma glede na predlog spremembe 56. člena veljavnega zakona (glej obrazložitev k 13. členu) izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom, ki ureja izobraževanje, ustreza izobrazbi druge stopnje, ne glede na to, ali je strokovno vodenje in poslovanje ločeno ali se izvaja v eni osebi.

K 14. členu:

Zaradi racionalizacije postopkov ustanovitve javnega socialnovarstvenega zavoda se predlaga, da akt o ustanovitvi izda ustanovitelj, to je Vlada RS, statut zavoda ali pravila (45. in 46. člen Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP)) pa sprejme svet zavoda. Predstavniki ustanovitelja predstavljajo večino v svetih zavoda. Tako akt, kot tudi statut, trenutno zahtevata usklajevanje z Ministrstvom za zdravje in Ministrstvom za finance in mnenje Službe Vlade RS za zakonodajo. S predlagano spremembo bi bilo potrebno usklajevanje samo v postopkih v zvezi s spremembami akta o ustanovitvi, z vsemi določbami, ki jih zahteva 8. člen Zakon o zavodih in druge določbe v skladu z Zakonom o socialnem varstvu glede izvajanja socialno varstvenih zavodov, ki bi jih podajal ustanovitelj, ne pa tudi v postopkih v zvezi s sprejemom ali spremembo statuta zavoda.

K 15. členu:

Poleg javnih pooblastil, ki jih skupnosti socialnovarstvenih zavodov (predvsem Skupnost centrov za socialno delo Slovenije) opravljajo na podlagi veljavnega zakona, se je v praksi pokazala potreba po izvajanju drugih nalog s strani omenjenih skupnosti. Predlaga se, da ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, le-te s skupnostmi socialnovarstvenih zavodov dogovori z letno pogodbo.

K 16. členu:

1. točka prvega odstavka 68.b člena veljavnega zakona določa, da Skupnost socialnih zavodov Slovenije na področju institucionalnega varstva starejših in na področju varstva posebnih skupin odraslega prebivalstva, ki ga izvajajo domovi za starejše in posebni

socialno varstveni zavodi za odrasle, med drugim vzpostavi in vodi enoten informacijski sistem na področju dejavnosti skupnosti in zagotavlja njegovo povezavo v enoten informacijski sistem socialnega varstva. Računsko sodišče Republike Slovenije je k tej določbi podalo mnenje, da je treba uskladiti stanje s tem, kar je določeno. Ker vzpostavitev in vodenje enotnega informacijskega sistema na področju dejavnosti skupnosti v praksi ni izvedljivo, vsak zavod pa že ima informacijsko podporo in bi spravljanje na skupen imenovalec pomenilo nepotrebne ogromne stroške, se predlaga sprememba 1. točke prvega odstavka 68.b člena veljavnega zakona na način, da zgoraj omenjena skupnost samo pripravi in vzdržuje pravila za vodenje sistemov, ki tvorijo poenoten informacijski sistem na področju dejavnosti skupnosti, ne pa vzpostavi in vodi enoten informacijski sistem na področju dejavnosti skupnosti ter zagotavlja njegovo povezavo v enoten informacijski sistem socialnega varstva.

K 17. členu:

S spremembo 69. člena veljavnega zakona se odpravlja obvezno pripravništvo in uvaja neobvezno pripravništvo ali uvajanje v delo z mentorjem na področju socialnega varstva. Dolžina enega ali drugega je odvisna od vrste izobrazbe - za vse tiste, ki so imajo pridobljeno izobrazbo s področja socialnega dela prve ali druge bolonjske stopnje, se zahteva šestmesečno uvajanje v delo z mentorjem na področju socialnega varstva ali neobvezno pripravništvo, saj del praktičnega znanja diplomanti Fakultete za socialno delo pridobijo že med samim izobraževanjem, za vse druge diplomant pa se zahteva devetmesečno uvajanje v delo z mentorjem na področju socialnega varstva ali neobvezno pripravništvo.

Z ostalimi spremembami se usklajujejo ravni izobrazbe, dosežene po dosedanjih programih, z ravnmi izobrazbe po novih »bolonjskih« programih.

K 18. členu:

Glej obrazložitev k 17. členu predloga zakona.

K 19. členu:

Do sedaj je pogoje in način opravljanja pripravništva in strokovnega izpita za področje socialnega varstva s splošnim aktom določala Socialna zbornica Slovenije, po novem pa naj bi bilo to v pristojnosti ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, Socialna zbornica Slovenije pa lahko k podzakonskemu aktu poda mnenje. Namen je odprava nepotrebnih administrativnih ovir, ki postopke le zavlačujejo, hkrati pa ne prispevajo k večji kvaliteti dela, varnosti ali transparentnosti postopka. V pristojnosti Socialne zbornice Slovenije ostaja spremljanje ter nadzor nad izvajanjem pripravništva skladno s podzakonskim aktom ministrstva, pristojnega za socialno varstvo ter organiziranje in izvajanje preverjanja znanja za pridobitev strokovnega izpita za področje socialnega varstva.

K 20. členu:

Zaradi uskladitve ravni izobrazbe, dosežene po dosedanjih programih, z ravnmi izobrazbe po novih »bolonjskih« programih v 69. členu in 70. členu veljavnega zakona, se predlaga enako tudi za 74. člen veljavnega zakona.

K 21. členu:

77. člen veljavnega zakona določa naloge, ki so Socialni zbornici Slovenije, dodeljena kot javna pooblastila, med katerimi je tudi določanje pogojev in načina opravljanja pripravništva ter strokovnega izpita, in druge naloge, med katerimi je tudi predlaganje članov za strokovni

svet iz 8. člena veljavnega zakona. S spremembo 8. in 71. člena veljavnega zakona se predlaga odvzem omenjenih nalog Socialni zbornici Slovenije, zato se morajo te naloge v 77. členu veljavnega zakona črtati oziroma ustrezno spremeniti.

Zaradi dopolnitve veljavnega zakona z novim poglavjem o socialnovarstvenih programih (glej obrazložitev k 6. členu predloga zakona), ki uvaja novi nalogi za Socialno zbornico Slovenije, in sicer vodenje postopka strokovne verifikacije socialnovarstvenih programov in evidence javno verificiranih socialnovarstvenih programov, se predlaga dopolnitev tretjega odstavka 77. člena veljavnega zakona z omenjenima nalogama.

K 22. členu:

Zakon o društvih (Uradni list RS, št. 64/11 – UPB2) ureja splošne pogoje za pridobitev statusa društva v javnem interesu na različnih področjih, podelitev statusa, vlogo, obveščanje, odvzem statusa, pridobitev statusa s posebnim zakonom in prednosti, ki jih društvom daje pridobljeni status. Določa tudi, da se s posebnim zakonom lahko podrobneje opredeli področje delovanja oziroma dejavnosti, ki so v javnem interesu, in lahko določijo tudi posebni pogoji za pridobitev tega statusa. Po mnenju predlagatelja tega zakona mora društvo, ki želi pridobiti status društva, ki deluje v javnem interesu na področju socialnega varstva, poleg splošnih, z Zakonom o društvih določenih pogojev, izpolnjevati tudi posebne pogoje, in sicer: da ima na pristojnih organih društva sprejet program dela, iz katerega je razvidno, da opravlja javno koristno dejavnost na področju preprečevanja ali odpravljanja socialnih stisk in težav posameznikov, družin ali skupin prebivalstva; da zagotavlja strokovno usposobljen kader za vodenje javnokoristnih dejavnosti po Zakonu o socialnem varstvu; da je iz programa razvidno, da zagotavlja opravljanje javnokoristne dejavnosti v skladu s kodeksom etičnih načel v socialnem varstvu. Predlaga se torej nova vsebinska ureditev vprašanja pridobitve statusa društva v javnem interesu na področju socialnega varstva, zato se predlaga, da se to vprašanje oziroma dodatni posebni pogoji za pridobitev statusa na omenjenem področju uredijo v posebnem poglavju in z dvema novima določbama.

Predlaga se tudi, da se za ugotavljanje izpolnjevanja splošnih pogojev po Zakonu o društvih in posebnih pogojev, določenih v posebnem poglavju, imenuje strokovna komisija, ki je sestavljena iz dveh članov ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, in enega člana, ki ga predlaga Socialna zbornica Slovenije. Socialna zbornica Slovenije je namreč pristojna za dajanje strokovnih mnenj o vsebinskih in kadrovskih vidikih socialnovarstvenih programov, vsebina programa pa ima pri dodelitvi statusa društva v javnem interesu na področju socialnega veliko težo.

Predlaga se tudi, da lahko status delovanja v javnem interesu na področju socialnega varstva pridobijo tudi druge pravne osebe zasebnega prava (zavodi, ustanove, zadrage), pri čemer se smiselno uporabljajo določbe o statusu društva v javnem interesu, določene s tem zakonom in zakonom, ki ureja društva.

K 23. členu:

98. člen veljavnega zakona ureja financiranje socialno varstvene dejavnosti iz proračuna Republike Slovenije. Zaradi dopolnitve 68.a člena veljavnega zakona z novo nalogo skupnosti socialno varstvenih zavodov, in sicer z nalogami, določenimi z letno pogodbo, sklenjeno z ministrstvom, pristojnim za socialno varstvo, ki se po predlogu predlagatelja tega zakona financira iz proračuna Republike Slovenije, je treba 98. člen veljavnega zakona dopolniti z določbo, da se omenjena nova naloga financira iz proračuna Republike Slovenije.

Zaradi dopolnitve veljavnega zakona z novim II. B) poglavjem, tj. Programi socialnega

varstva, in novim 18.s členom, s katerim se po predlogu predlagatelja tega zakona samo dopolnilni socialnovarstveni programi ne financirajo iz proračuna Republike Slovenije, je treba 98. člen veljavnega zakona dopolniti z določbo, da se samo javni verificirani socialno varstveni programi ter razvojni in eksperimentalni programi, pomembni za državo, financirajo iz proračuna Republike Slovenije.

Zaradi dopolnitve veljavnega zakona z novim 15.a in 15.b členom oziroma zaradi uvedbe dveh novih storitev, tj. socialne aktivacije in koordinirane oskrbe v skupnosti, ki se bosta v prihodnosti po predlogu predlagatelja tega zakona financirala iz proračuna Republike Slovenije, je treba 98. člen veljavnega zakona dopolniti z določbo, da se storitev socialne aktivacije in koordinirane oskrbe v skupnosti financirata iz proračuna Republike Slovenije.

Glej tudi obrazložitev k 4. členu predloga zakona.

K 24. členu:

V Sloveniji že več kot desetletje poteka prenos izvajanja različnih oblik strokovne pomoči na področju socialnega varstva na zasebni sektor. Pretežni del te pomoči opravljajo nevladne organizacije, ki pogosto dajejo pobudo za zagotavljanje določenih storitev, ki jih vlada na podlagi ugotovljenega javnega interesa pogosto tudi sofinancira. Prav področje socialnega varstva je področje, kjer se takšna uspešnost in učinkovitost kaže še v posebni obliki, saj se na ta način oblikujejo zelo kakovostni in uporabnikom bolj prijazni programi. S tem predlogom se zato želi urediti status posameznim vrstam socialnovarstvenih programov in dati ustrezno podlago za njihovo financiranje. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti od leta 1993 preko vsakoletnih javnih razpisov redno sofinancira programe nevladnih organizacij, s čimer zagotavlja večjo profesionalnost, strokovno obravnavo in hkrati zaposlitev velikega števila strokovnjakov. Zato je treba zakonsko opredeliti način njihovega financiranja.

S predlogom novega 98.b člena se ureja postopek javnega razpisa za izbiro in sofinanciranje programov iz novega 18.s člena, tj. novih socialnovarstvenih programov. Določeno je, da se javni razpis za izbiro in sofinanciranje programov objavi najmanj enkrat letno na način, ki omogoča nemoteno izvajanje programov. V javnem razpisu se določijo vsebine programov, ki se sofinancirajo, način sofinanciranja in pogoji za izvajanje programov. Pogodba za izvajanje javnega socialnovarstvenega programa se sklene za največ deset let, pogodba za izvajanje eksperimentalnega ali razvojnega programa pa največ za tri leta. Pogodba za izvajanje javnega socialnovarstvenega programa se lahko sklene za izvajanje programa, ki se je najmanj tri leta že izvajal kot razvojni program. Če je bil znesek javnih sredstev v pogodbi o izvajanju programa določen glede na predvidevanje, da sredstva proračuna, namenjena za socialno varstvo, v času veljavnosti pogodbe ne bodo manjša, kot so bila ob podpisu pogodbe, pa so se kasneje zmanjšala v takšnem obsegu, da programa ni več mogoče izpolniti v dogovorjenem obsegu, se pogodba iz tega razloga v javnem interesu spremeni. Pogodba o izvajanju programa se lahko spremeni tudi, če ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, ali izvajalec predlaga spremembo obsega ali aktivnosti programa, in če ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, s tem soglaša, ker je predlagana sprememba v javnem interesu. Določeno je tudi, da minister, pristojen za socialno varstvo, podrobneje določi vsebino programov, merila za sofinanciranje programov, način njihovega financiranja, pogoje za sofinanciranje programov, pogoje in postopek strokovne verifikacije socialnovarstvenih programov, pogoje za spremembo ter spremljanje in vrednotenje programov.

K 25. členu:

99. člen veljavnega zakona ureja financiranje socialno varstvene dejavnosti iz proračuna občine. Zaradi dopolnitve veljavnega zakona z novim II. B) poglavjem, tj. Programi

socialnega varstva, med katerimi se po predlogu predlagatelja tega zakona samo dopolnilni socialnovarstveni programi ne financirajo iz proračuna Republike Slovenije, ostali programi (razen eksperimentalnih programov) pa se financirajo iz proračuna občine, če so za njo pomembni, je treba 99. člen veljavnega zakona dopolniti z določbo, da se samo javni verificirani socialno varstveni programi, razvojni in dopolnilni programi, pomembni za občino, financirajo iz proračuna občine.

Predlaga se tudi črtanje tretje alineje, saj se ta vsebinsko navezuje na določbi 24. člena in 31. člena veljavnega zakona, ki sta prenehali veljati.

K 26. členu:

102. člen veljavnega zakona in naslednji členi (do 108.b člena) urejajo področje inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem Zakona o socialnem varstvu in določajo, da se le-ta opravlja v skladu s predpisi, ki v Republiki Sloveniji urejajo inšpekcijski nadzor. Za Inšpektorat RS za delo sta krovna predpisa, ki urejata postopek Zakon o inšpekciji dela (Uradni list RS, št. 38/94, 32/97, 36/00, 36/00 – ZPDZC in 19/14 – ZID-1; v nadaljevanju: ZID-1) in Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14; v nadaljevanju: ZIN). ZID-1 je postopkovni in organizacijski predpis, ki regulira delo inšpektorata za delo, medtem ko kršitve in kazni zanje določajo materialni predpisi, katerih izvajanje nadzoruje inšpektorat za delo. Glede na navedeno je v prvem odstavku 2. člena ZID-1 določeno, da inšpektorat za delo opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov na področjih varnosti in zdravja pri delu, delovnih razmerij, minimalne plače, trga dela in zaposlovanja ter zaposlovanja in dela tujcev, sodelovanja delavcev pri upravljanju in stavk. Drugi odstavek 2. člena ZID-1 pa določa, da inšpektorat za delo, poleg nalog inšpekcijskega nadzora na področjih, navedenih v prejšnjem odstavku, opravlja tudi inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb drugih materialnih zakonov in predpisov, če ti tako določajo. Skladno z drugim odstavkom 2. člena ZID-1 je tako inšpekcijski nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem zakonov in drugih predpisov, ki ga izvršujejo inšpektorice oziroma inšpektorji.

Na podlagi navedenega se predlaga, da socialna inšpekcija v okviru Inšpektorata RS za delo izvaja nadzor nad izvajanjem Zakona o socialnem varstvu, in ne nad delom izvajalcev dejavnosti, za sam postopek pa se uporabljajo predpisi, ki urejajo inšpekcijo dela in inšpekcijski nadzor. S tem se celostno ureja področje nadzora nad izvajanjem Zakona o socialnem varstvu in v skladu s konceptom inšpekcijskega nadzorstva prepušča urejanje postopka posebnim predpisom, ki veljajo za inšpekcijske službe v Republiki Sloveniji (v primeru Socialne inšpekcije sta to ZID-1 in ZIN, subsidiarno pa še Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13)).

K 27. členu:

Predlaga se črtanje določbe 102.a člena. Glej obrazložitev k 26. členu predloga zakona.

K 28. členu:

Splošni pogoji za inšpektorja so v skladu z veljavnimi predpisi urejeni na področju sistema javnih uslužbencev, zato se za socialnega inšpektorja predlaga sklicevanje na izpolnjevanje pogojev, določenih v predpisih, ki urejajo sistem javnih uslužbencev ter dodatno najmanj pet let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit za inšpektorja. Za učinkovito in strokovno izvajanje inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem samega Zakona o socialnem varstvu in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, pa se predlaga tudi izpolnjevanje dodatnih pogojev, in sicer pogojev, ki so določeni za strokovne delavce v skladu z Zakonom o socialnem varstvu.

K 29. členu:

Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14; v nadaljevanju: ZIN) v 2. členu določa, da je inšpekcijski nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem zakonov in drugih predpisov, ki ga izvršujejo inšpektorice oziroma inšpektorji. Z opredelitvijo, da se za inšpekcijski nadzor nad izvajanjem Zakona o socialnem varstvu uporabljajo pravila Zakona o inšpekciji dela (Uradni list RS, št. 38/94, 32/97, 36/00, 36/00 – ZPDZC in 19/14 – ZID-1; v nadaljevanju: ZID-1) in ZIN, postanejo določbe o obsegu nadzora iz 104. člena veljavnega zakona nepotrebne. S takšno ureditvijo se inšpekcijski nadzor vodi nad izvajanjem celotnega Zakona o socialnem varstvu, in sicer v okviru pooblastil, ki so inšpektorjem podeljene na podlagi zakona.

Morebitno drugačno urejanje pogodbenih razmerij, ki se urejajo glede na izražene interese med strankama, ne spadajo v pristojnost nadzora inšpekcij in so prepuščena uveljavljanju volj pogodbenih strank v skladu s konceptom pogodbenega prava.

K 30. členu:

Položaj strank in pobudnikov v inšpekcijskem nadzoru urejata tako Zakona o inšpekciji dela (Uradni list RS, št. 38/94, 32/97, 36/00, 36/00 – ZPDZC in 19/14 – ZID-1; v nadaljevanju: ZID-1) kot tudi Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14; v nadaljevanju: ZIN). Predlaga se, da se načrtovanje inšpekcijskih nadzorov deloma ureja v Zakonu o socialnem varstvu, v ostalem delu pa prepušča ureditvi iz 11.a člena ZIN. V skladu z 11.a členom ZIN inšpektorat oziroma inšpekcija, ki deluje znotraj organa, ki ni inšpektorat, za zagotavljanje učinkovitega izvajanja nalog inšpekcijskega nadzora sprejme letni program dela, s katerim določi vsebino in obseg izvajanja inšpekcijskega nadzora. Pri določitvi letnega programa dela izhaja tudi iz ugotovitev v že izvedenih inšpekcijskih nadzorih in ocene, da na posameznem področju obstaja večja verjetnost nespoštovanja oziroma kršitve zakonov in drugih predpisov. Predlaga se, da lahko ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, pri določitvi letnega programa dela inšpektorata predlaga vsebino in obseg izvajanja inšpekcijskega nadzora na podlagi tega zakona. Navedena ureditev nadomešča dosedanje ureditev izrednega in rednega inšpekcijskega nadzorstva.

K 31. členu:

Vse obveznosti glede vodenja, vsebine in ostalih vidikov zapisnika so že urejene v 15. členu Zakona o inšpekciji dela (Uradni list RS, št. 38/94, 32/97, 36/00, 36/00 – ZPDZC in 19/14 – ZID-1; v nadaljevanju: ZID-1), subsidiarno pa se uporabljata še Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14; v nadaljevanju: ZIN) (28., 29., 32. in 33. člen) ter za primere, ko določeni vidiki niso urejeni, še Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13), zato enaka ureditev z določbo 106. člena veljavnega zakona ni več potrebna.

Možne ukrepe za zagotovitev izvajanja zakona in drugih predpisov iz pristojnosti nadzora predpisujeta ZID-1 in ZIN. Pri tem je potrebno poudariti, da vsi ukrepi merijo na zagotovitev izvajanja predpisov, seveda v kolikor pristojnost v določenem delu ukrepanja ni podeljena drugemu organu (npr. za odločanje v sporu o obsegu neke pogodbeno opredeljene pravice bo praviloma pristojno sodišče). Na podlagi navedenega se zato predlaga črtanje 107. in 107.a člena veljavnega zakona.

Pristojni organ za odločanje o pritožbi zoper upravne akte organov v sestavi je opredeljen v 25. členu Zakona o državni upravi, časovne roke ter suspenzivnost v zvezi s pritožbo zoper odločbo inšpektorja pa predpisujeta ZID-1 in ZIN. Subsidiarno se nadalje uporablja tudi ZUP. Na podlagi navedenega se zato predlaga črtanje 108. člena veljavnega zakona.

108.a člen veljavnega zakona določa, da inšpektorji opravljajo nadzor tudi na delom drugih izvajalcev, ki izvajajo dopolnilne, razvojne in preventivne programe na področju socialnega varstva in varstva otrok in družine po posebni pogodbi o sofinanciranju. Ker so zavezanci v postopkih inšpekcijskega nadzora Inšpektorata RS za delo na podlagi 13. člena ZID-1 vsi subjekti, ki so dolžni ravnati v skladu s predpisi, za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojen inšpektorat, in pri katerih se uvede inšpekcijski postopek, med drugim tudi drugi izvajalci, navedeni v prvem stavku, se predlaga črtanje 108.a člena veljavnega zakona.

K 32. členu:

Prvi odstavek 108.b člen veljavnega zakona se sklicuje na določbo prvega odstavka 108.a člena veljavnega zakona. Ker se določba 108.a člena s predlogom tega zakona, je treba besedilo določbe 108.a člena prenesti v določbo 108.b člena. Zaradi okrajšave »izvajalci dejavnost« v prvem odstavku 102. člena veljavnega zakona, sklic na omenjeno določbo, v 108.b členu veljavnega zakona ni potreben.

K 33. členu:

Prvi odstavek 110. člena veljavnega zakona določa, da se za potrebe izvajanja socialno varstvene dejavnosti določene z zakonom, za načrtovanje politike socialnega varstva, spremljanje stanja ter za znanstveno raziskovalne in statistične namene, na področju socialnega varstva vodijo zbirke podatkov, ki zajemajo celotni nacionalni sistem socialnega varstva. Predlaga se, da se zbirke podatkov, ki zajemajo celotni nacionalni sistem socialnega varstva, vodijo tudi z namenom evalvacije socialno varstvene dejavnosti določene z zakonom.

K 34. členu:

Zaradi uvedbe nove socialnovarstvene storitve, tj. storitve socialne aktivacije (glej obrazložitev k 5. členu) in z namenom zagotovitve pravne podlage za obdelovanje dodatnih osebnih podatkov, tj. o pripadnosti k romski etnični skupnosti (če se oseba o tem izjavi) in o zmožnost za delo in omejitve se predlaga, da se v prvem odstavku 111. člena veljavnega zakona pika spremeni v vejico in dodata nova enaindvajseta in dvaindvajseta alineja z omenjeno vsebino.

K 35. členu:

Dokler se z reorganizacijo centrov za socialno delo ne ustanovi centralna enota, ki bi prevzela vodenja, organiziranja, usmerjanja in izvajanja socialne aktivacije, se predlaga, da ne glede na 15.a in tretji odstavek 49. člena zakona v obdobju od uveljavitve tega zakona do leta 2023 storitev socialne aktivacije vodi, organizira, usmerja in izvaja ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, ki lahko izvajanje storitve sklepom Vlade Republike Slovenije prenese na enega ali več centrov za socialno delo.

K 36. členu:

S črtanjem 57. člena veljavnega zakona se izenačujejo pogoji za imenovanje direktorja javno socialnovarstvenega zavoda na način, da morajo imeti vsi direktorji takšnega zavoda visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo oziroma glede na predlog spremembe 56. člena veljavnega zakona (glej obrazložitev k 13. členu) izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih, ki v skladu z zakonom, ki ureja izobraževanje, ustreza izobrazbi druge stopnje, ne glede na to, ali je strokovno vodenje in poslovanje ločeno ali se izvaja v eni osebi. Zaradi črtanja 57. člena veljavnega zakona se predlaga, da direktorji, ki so bili imenovani po predpisih, veljavnimi pred uveljavitvijo predloga tega zakona, opravljajo

naloge direktorja do poteka obdobja, za katerega so bili imenovani, ne glede na črtanje 57. člena zakona.

K 37. členu:

Zaradi dejstva, da se bo tako vzpostavitev sistema socialne aktivacije, kot konkretni ukrepi – programi socialne aktivacije, določeno obdobje financirala iz evropskih sredstev, kasneje pa samo iz proračuna Republike Slovenije in po potrebi še iz evropskih strukturnih skladov, je določeno, da se ne glede na šestnajsto in sedemnajsto alineo prvega odstavka 98. člena zakona, socialna aktivacija v obdobju do leta 2023 financira iz evropskih strukturnih skladov, proračuna Republike Slovenije in lokalnih skupnosti ter na podlagi lastne udeležbe upravičenca, po preteku navedenega obdobja pa lahko tudi iz evropskih strukturnih skladov. Enako velja za storitev koordinirane oskrbe v skupnosti.

K 38. členu:

102. člen veljavnega zakona in naslednji členi (do 108.b člena) urejajo področje inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem Zakona o socialnem varstvu in določajo, da se le-ta opravlja v skladu s predpisi, ki v Republiki Sloveniji urejajo inšpekcijski nadzor. Za Inšpektorat RS za delo sta krovna predpisa, ki urejata postopek Zakon o inšpekciji dela (ZID-1) in Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN). Zakon o inšpekciji dela je postopkovni in organizacijski predpis, ki regulira delo inšpektorata za delo, medtem ko kršitve in kazni zanje določajo materialni predpisi, katerih izvajanje nadzoruje inšpektorat za delo. Glede na navedeno je v prvem odstavku 2. člena ZID-1 določeno, da inšpektorat za delo opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov na področjih varnosti in zdravja pri delu, delovnih razmerij, minimalne plače, trga dela in zaposlovanja ter zaposlovanja in dela tujcev, sodelovanja delavcev pri upravljanju in stavi. Drugi odstavek 2. člena ZID-1 pa določa, da inšpektorat za delo, poleg nalog inšpekcijskega nadzora na področjih, navedenih v prejšnjem odstavku, opravlja tudi inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb drugih materialnih zakonov in predpisov, če ti tako določajo. Skladno z drugim odstavkom 2. člena ZID-1 je tako inšpekcijski nadzor nad izvajanjem oziroma spoštovanjem zakonov in drugih predpisov, ki ga izvršujejo inšpektorice oziroma inšpektorji. S spremembami veljavnega zakona se predlaga, da socialna inšpekcija v okviru Inšpektorata RS za delo izvaja nadzor nad izvajanjem Zakona o socialnem varstvu, in ne nad delom izvajalcev dejavnosti, za sam postopek pa se uporabljajo predpisi, ki urejajo inšpekcijo dela in inšpekcijski nadzor. S tem se celostno ureja področje nadzora nad izvajanjem Zakona o socialnem varstvu in v skladu s konceptom inšpekcijskega nadzorstva prepušča urejanje postopka posebnim predpisom, ki veljajo za inšpekcijske službe v Republiki Sloveniji (v primeru Socialne inšpekcije sta to ZID-1 in ZIN, subsidiarno pa še ZUP). Na podlagi navedenega se predlaga, da preneha veljati tudi Pravilnik o izvajanju inšpekcijskega nadzora na področju socialnega varstva (Uradni list RS, št. 74/04), ki določa način izvajanja inšpekcijskega nadzora nad delom javnih socialno varstvenih zavodov, koncesionarjev in drugih pravnih ali fizičnih oseb, ki izvajajo socialno varstvene storitve na podlagi dovoljenja za delo, nadzor nad izvajanjem nalog lokalnih skupnosti po Zakonu o socialnem varstvu ter nadzor nad delom drugih izvajalcev, ki izvajajo dopolnilne, razvojne in preventivne programe na področju socialnega varstva in varstva otrok in družine po posebni pogodbi o sofinanciranju.

Do sedaj je pogoje in način opravljanja pripravištva in strokovnega izpita za področje socialnega varstva s Pravilnikom o pripravištvu na področju socialnega varstva (Uradni list RS, št. 128/04) in s Pravilnikom o opravljanju strokovnega izpita na področju socialnega varstva (Uradni list RS, št. 120/04) določila Socialna zbornica Slovenije, s spremembo 71. člena veljavnega zakona pa se predlaga, da pa naj bi bilo to v pristojnosti ministrstva, pristojnega za socialno varstvo, Socialna zbornica Slovenije bo lahko k podzakonskemu

aktu poda mnenje. Na podlagi navedenega in z namenom pokritja pravne praznine do sprejema novega podzakonskega akta je določeno, da z uveljavitvijo tega zakona prenehata veljati omenjena pravilnika, ki pa se uporabljata do uveljavitve podzakonskega predpisa iz 71. člena zakona.

Do sedaj je postopek napredovanja strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev podrobneje urejal Pravilnik o napredovanju strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva v nazive (Uradni list RS, št. 107/00). S spremembo 74. člena veljavnega zakona v povezavi s spremembo 69. in 70. člena veljavnega zakona, se predlaga uskladitev ravni izobrazbe, doseženih po dosedanjih programih, z ravnmi izobrazbe po novih »bolonjskih« programih. Omenjeni pravilnik uporablja ravni izobrazbe, dosežene po dosedanjih programih, zato se predlaga, da z uveljavitvijo tega zakona preneha veljati, uporablja pa se do uveljavitve novega podzakonskega predpisa iz drugega odstavka 74. člena zakona.

K 39. členu:

Določeno je, da minister, pristojen za socialno varstvo, izda podzakonske predpise po tem zakonu do začetka uporabe tega zakona.

K 40. členu:

Člen določa začetek veljavnosti zakona. Predlaga se, da začne predlog zakona veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, zaradi priprave novih podzakonskih aktov in zaradi spremembe veljavnega podzakonskega akta, pa se predlaga, da se začne uporabljati 1. 3. 2016.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen

Socialno varstvena dejavnost obsega preprečevanje in reševanje socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva.

6. člen

Dejavnosti, potrebne za delovanje in razvoj sistema socialnega varstva, obsegajo zlasti vzpostavitev, vzdrževanje in razvijanje zbirk podatkov s področja socialnega varstva in informacijski sistem, raziskovalne dejavnosti, eksperimentalne in razvojne programe, izobraževanje in usposabljanje kadrov po programih, ki ustrezajo potrebam dejavnosti in mednarodnim standardom, načrtovanje in spremljanje socialne in socialno varstvene politike ter razvoj stroke.

8. člen

Za spremljanje politike ter dajanje pobud in mnenj k razvojnim usmeritvam na področju socialnega varstva se pri ministrstvu, pristojnem za socialno varstvo, ustanovi strokovni svet.

- Strokovni svet opravlja zlasti naslednje naloge:
- sodeluje pri pripravi socialno varstvenega programa;

- spremlja potrebe na področju socialnega varstva v Republiki Sloveniji in predlaga programe ukrepov;
- sodeluje pri pripravi normativov in standardov storitev;
- predlaga in spremlja programe znanstveno raziskovalnih nalog na področju socialnega varstva;
- daje mnenje k socialnovarstvenim storitvam in programom, kadar zanj zaprosi minister, pristojen za socialno varstvo.

Člane strokovnega sveta imenuje minister, pristojen za socialno varstvo, iz vrst priznanih strokovnjakov s področja socialne politike na predlog socialne zbornice.

11. člen

Storitve, namenjene odpravljanju socialnih stisk in težav, so:

1. prva socialna pomoč,
2. osebna pomoč,
3. pomoč družini,
4. institucionalno varstvo,
5. vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji,
6. pomoč delavcem v podjetjih, zavodih ter pri drugih delodajalcih.

Storitve iz 1., 2., 3., 4. in 5. točke prejšnjega odstavka se izvajajo po normativih in standardih, ki jih predpiše minister, pristojen za socialno varstvo.

14. člen

Upravičenec do storitev iz 12. in 13. člena tega zakona je vsakdo, ki se znajde v socialni stiski in težavi.

42. člen

Javna služba na področju socialnega varstva obsega naslednje storitve:

- socialno preventivo;
- prvo socialno pomoč;
- osebno pomoč;
- pomoč družini za dom in na domu;
- institucionalno varstvo;
- vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji.

Merila, po katerih se določa obseg javne službe za posamezne storitve iz prejšnjega odstavka, določa socialno varstveni program.

43. člen

Država zagotavlja mrežo javne službe za socialno preventivo, za prvo socialno pomoč, za osebno pomoč, za pomoč družini za dom, za institucionalno varstvo iz 16. člena tega zakona ter za vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji.

Občina zagotavlja mrežo javne službe za pomoč družini na domu.

41.b člen

Storitve socialnega varstva lahko opravljajo pravne in fizične osebe, če izpolnjujejo pogoje, določene s tem zakonom, in s predpisi, izdanimi na njegovi podlagi.

Storitve, ki jih zakon določa kot javno službo, opravljajo v okviru mreže javne službe pod enakimi pogoji javni socialno varstveni zavodi ter druge pravne in fizične osebe, ki pridobijo koncesijo na javnem razpisu.

Storitve socialnega varstva izven mreže javne službe opravljajo pravne in fizične osebe, ki pridobijo dovoljenje za delo, ki ga daje in odvzame ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

49. člen

Center za socialno delo opravlja naloge, ki so centrom za socialno delo z zakonom poverjene kot javna pooblastila ter naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi.

Center za socialno delo opravlja tudi storitve socialne preventive, prve socialne pomoči, osebnih pomoči, pomoči družini za dom ter organizira skupnostne akcije za socialno ogrožene skupine prebivalstva.

Za občino lahko center za socialno delo opravlja storitve pomoči družini na domu.

Center za socialno delo lahko opravlja tudi druge storitve in naloge, če je to potrebno zaradi odpravljanja socialnih stisk in težav v posameznem okolju.

Center za socialno delo se ustanovi kot javni socialno varstveni zavod.

54. člen

Socialno varstveni zavod za usposabljanje opravlja institucionalno varstvo otrok in mladoletnikov z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju po tretjem odstavku 16. člena tega zakona.

54.a člen

K aktu o sistemizaciji delovnih mest v javnem socialno varstvenem zavodu, katerega ustanoviteljica je Republika Slovenija, daje soglasje minister, pristojen za socialno varstvo.

56. člen

Strokovno delo in poslovanje socialno varstvenega zavoda organizira in vodi direktor, ki mora imeti:

- visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo iz 69. člena tega zakona, pet let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit po tem zakonu,
- v domovih za starejše pa lahko tudi visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo druge

družboslovne, zdravstvene ali medicinske smeri, pet let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit po tem zakonu.

Mandat direktorja socialno varstvenega zavoda traja 5 let.

V socialno varstvenem zavodu, v katerem je v skladu z aktom o ustanovitvi poslovanje in vodenje strokovnega dela zavoda ločeno, je ne glede na določbo prejšnjega odstavka za direktorja, ki organizira delo in vodi poslovanje zavoda, lahko imenovana tudi oseba, ki ima visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo in 5 let delovnih izkušenj na področju dejavnosti socialnega varstva ali druge dejavnosti, ki je povezana s socialno varstveno dejavnostjo. Za vodenje strokovnega dela se v takem zavodu imenuje strokovni vodja, ki mora imeti strokovno izobrazbo iz 69. člena tega zakona, pet let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit po tem zakonu.

Direktor socialno varstvenega zavoda mora poleg pogojev iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena imeti opravljen program za vodenje socialno varstvenega zavoda, ki ga določi socialna zbornica v soglasju s Strokovnim svetom Republike Slovenije za splošno izobraževanje.

Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena je za direktorja lahko imenovan tudi kandidat, ki nima opravljenega programa za vodenje iz prejšnjega odstavka, mora pa ga opraviti najkasneje v enem letu od začetka opravljanja nalog direktorja. Če tega programa ne opravi v roku, mu mandat na podlagi zakona preneha.

Direktorja imenuje in razreši ustanovitelj zavoda.

Če je ustanoviteljica javnega socialno varstvenega zavoda Republike Slovenije, imenuje in razreši direktorja svet zavoda s soglasjem ministra, pristojnega za socialno varstvo, po predhodnem mnenju pristojnega organa lokalne skupnosti, v kateri ima zavod sedež.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko minister, pristojen za socialno varstvo, sam imenuje direktorja, če ga v roku treh mesecev po prenehanju mandata dotedanjemu direktorju ali po njegovi razrešitvi, ne imenuje svet zavoda. Prav tako lahko minister sam razreši direktorja, če ugotovi:

- da direktor ne opravlja nalog, ki so mu naložene z zakonom ali pri svojem delu krši zakon,
- da je direktor objektivno odgovoren za slabo finančno poslovanje zavoda,
- da je pristojni organ zavoda zavrnil predlog programa dela, ki ga je predložil direktor,
- da je računsko sodišče podalo negativno mnenje o finančnem poslovanju zavoda,
- da je komisija za strokovni in upravni nadzor ugotovila hujše strokovne napake pri izvajanju dejavnosti zavoda,
- da ni poskrbel za začetek razpisnega postopka imenovanja direktorja v roku, ki ga določa statut zavoda.

57. člen

Ne glede na določbo prvega odstavka prejšnjega člena je lahko za direktorja, ki organizira in vodi strokovno delo in poslovanje socialno varstvenega zavoda, imenovana tudi oseba, ki ima končano višjo strokovno izobrazbo iz 69. člena tega zakona, dvajset let delovnih izkušenj, od tega najmanj pet let na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih na področju socialnega varstva, in opravljen strokovni izpit po tem zakonu.

V socialno varstvenem zavodu, v katerem je v skladu z aktom o ustanovitvi poslovanje

in vodenje strokovnega dela zavoda ločeno, je ne glede na določbo drugega odstavka prejšnjega člena za direktorja, ki organizira delo in vodi poslovanje doma, lahko imenovana tudi oseba, ki ima višjo strokovno izobrazbo iz 69. člena tega zakona in dvajset let delovnih izkušenj, od tega najmanj pet let na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih na področju dejavnosti socialnega varstva, ki jo opravlja ta socialno varstveni zavod.

68.a člen

Javni socialno varstveni zavodi, ki opravljajo socialno varstvene storitve, se lahko povezujejo v skupnosti.

V skupnosti iz prejšnjega odstavka se lahko vključujejo tudi koncesionarji ter druge pravne in fizične osebe, ki v skladu s tem zakonom opravljajo storitve na področju socialnega varstva.

Skupnosti opravljajo zlasti naslednje naloge:

- koordinirajo razvojne aktivnosti v okviru dejavnosti in sodelujejo pri oblikovanju politike razvoja socialnega varstva,
- sodelujejo pri opredeljevanju pogojev za opravljanje dejavnosti,
- uresničujejo skupne naloge in interese izvajalcev na posameznem področju.

Skupnosti lahko za opravljanje upravnih nalog na področju socialnega varstva pridobijo javno pooblastilo. Naloge, ki jih skupnosti opravljajo kot javno pooblastilo, določi zakon.

Izvajanje javnih pooblastil iz prejšnjega odstavka se financira iz državnega proračuna.

68.b člen

Skupnost socialnih zavodov Slovenije na področju institucionalnega varstva starejših in na področju varstva posebnih skupin odraslega prebivalstva, ki ga izvajajo domovi za starejše in posebni socialno varstveni zavodi za odrasle (v nadaljevanju: področje dejavnosti skupnosti), opravlja naslednje naloge kot javna pooblastila:

1. vzpostavi in vodi enoten informacijski sistem na področju dejavnosti skupnosti in zagotavlja njegovo povezavo v enoten informacijski sistem socialnega varstva,
2. vzpostavi, vodi, vzdržuje in nadzoruje centralno zbirko podatkov s področja dejavnosti skupnosti in je upravljavec centralne zbirke osebnih podatkov na tem področju,
3. načrtuje in izvaja izobraževanje za delavce na področju dejavnosti skupnosti, ki niso strokovni delavci ali strokovni sodelavci po tem zakonu,
4. v skladu z veljavnimi normativi in standardi iz drugega odstavka 11. člena tega zakona določa podrobnejše standarde za izvajanje posameznih vrst oskrbe in kriterije za določitev vrst oskrbe glede na potrebe uporabnikov storitve na področju dejavnosti skupnosti.

69. člen

Socialno varstvene storitve opravljajo strokovni delavci in strokovni sodelavci.

Strokovni delavci po tem zakonu so delavci, ki so končali višjo ali visoko šolo, ki izobražuje za socialno delo in so opravili pripravništvo ter strokovni izpit za delo na področju socialnega varstva.

Strokovni delavci so tudi delavci, ki so končali višjo ali visoko šolo psihološke smeri,

pedagoške smeri in njenih specialnih disciplin, upravne, pravne, sociološke, zdravstvene smeri – smer delovne terapije in teološke smeri z ustrezno specializacijo ter imajo eno leto delovnih izkušenj na področju socialnega varstva, opravljeno pripravništvo in strokovni izpit po tem zakonu.

Strokovni delavci v domovih za otroke in v socialno varstvenih zavodih za usposabljanje so strokovni delavci iz prvega odstavka tega člena in delavci, ki so končali višjo ali visoko šolo pedagoške, socialno pedagoške, psihološke ter defektološke smeri in so opravili pripravništvo in strokovni izpit.

70. člen

Strokovni sodelavci po tem zakonu so delavci, ki opravljajo posamezne socialno varstvene storitve in so končali programe izobraževanja v skladu s posebnimi predpisi ter imajo opravljeno pripravništvo in strokovni izpit.

Vrste in stopnje programov izobraževanja iz prejšnjega odstavka, ki zagotavljajo strokovnim sodelavcem ustrezno strokovno usposobljenost za opravljanje posameznih storitev, določi socialna zbornica.

71. člen

Pogoje in način opravljanja pripravništva in strokovnega izpita s splošnim aktom določi socialna zbornica, ki tudi organizira in izvaja preverjanje znanja za pridobitev strokovnega izpita za področje socialnega varstva.

74. člen

Strokovni delavci in strokovni sodelavci z višješolsko strokovno izobrazbo, lahko napredujejo v naziv mentor in svetovalac, strokovni delavci in strokovni sodelavci z visokošolsko izobrazbo pa v naziv samostojni svetovalac in višji svetovalac.

Napredovanje strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev podrobneje predpiše minister, pristojen za socialno varstvo.

77. člen

Socialna zbornica skrbi za povezanost, razvoj in strokovni dvig socialno varstvene dejavnosti.

Socialna zbornica kot javna pooblastila opravlja naslednje naloge:

- določi programe usposabljanja, ki jih določa ta zakon,
- za strokovne delavce in strokovne sodelavce načrtuje in organizira stalno strokovno izobraževanje in usposabljanje iz 73. člena tega zakona,
- določa vrste in stopnje programov izobraževanja za strokovne sodelavce v socialnem varstvu po 70. členu tega zakona in določa, v katerih primerih je potrebno preizkusiti usposobljenost pred začetkom opravljanja posameznih storitev in nalog na področju socialnega varstva,
- določi pogoje in način opravljanja pripravništva in spremlja pripravništvo ter nadzoruje izvajanje pripravništva po splošnem aktu iz 71. člena tega zakona,
- določa pogoje in način opravljanja strokovnega izpita ter organizira in izvaja preverjanje znanja za pridobitev strokovnega izpita na področju socialnega varstva,

- pripravlja in sprejema kataloge potrebnih znanj in preverja usposobljenost za opravljanje posameznih storitev in nalog na področju socialnega varstva,
- načrtuje in organizira supervizijo strokovnega dela strokovnih delavcev,
- rešuje oziroma preizkuša ugovore iz 94. člena tega zakona,
- organizira in izvaja inštruktažno svetovanje v skladu s 108.b členom tega zakona.

Socialna zbornica opravlja tudi druge naloge, zlasti pa:

- sprejme kodeks etike delavcev na področju socialnega varstva, promovira ter nadzira njegovo izvajanje in ukrepa ob njegovem kršenju,
- daje mnenja v postopkih podelitve koncesij in dovoljenj za delo,
- spremlja in izvaja projekte supervizije dela strokovnih delavcev,
- izvaja usposabljanje strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev,
- sodeluje pri pripravi zakonskih predpisov in pri pripravi strokovnih podlag za socialno varstveni program,
- predlaga člane za strokovni svet iz 8. člena tega zakona.

Socialna zbornica opravlja tudi naloge za svoje člane in naročnike storitev.

98. člen

Iz proračuna Republike Slovenije se financirajo:

- dejavnosti, potrebne za delovanje in razvoj sistema socialnega varstva iz 6. člena tega zakona;
- socialna preventiva;
- prva socialna pomoč;
- pomoč družini za dom;
- izvrševanje javnih pooblastil;
- institucionalno varstvo iz 16. člena tega zakona, razen stroškov storitev v zavodih za odrasle, kadar je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila;
- vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji;
- (prenehala veljati);
- investicije v socialno varstvene zavode;
- skupne naloge socialnega varstva iz programa, ki ga vsako leto določi državni zbor;
- naloge socialne zbornice iz drugega odstavka 77. člena tega zakona;
- (prenehala veljati);
- osebna pomoč;
- naloge, ki jih skupnosti iz 68.a člena tega zakona opravljajo kot javno pooblastilo;
- razvojni in dopolnilni programi, pomembni za državo, in sodelovanje z nevladnimi organizacijami.

Ne glede na določbe tega zakona se iz proračuna Republike Slovenije financirajo tudi stroški storitev v zavodih za odrasle, če upravičenec pred prijavo stalnega prebivališča na podlagi četrtega odstavka 8. člena Zakona o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 9/01) na naslovu nastanitvenega centra ali na naslovu zavoda, v katerem je nastanjen, v Republiki Sloveniji ni imel prijavljenega stalnega prebivališča.

Ne glede na določbe tega zakona se iz proračuna Republike Slovenije financirajo tudi stroški storitev v zavodih za odrasle, če upravičenec pred prijavo stalnega prebivališča na podlagi četrtega odstavka 8. člena Zakona o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 9/01) na naslovu nastanitvenega centra ali na naslovu zavoda, v katerem je nastanjen, v Republiki Sloveniji ni imel prijavljenega stalnega prebivališča.

99. člen

Iz proračuna občine se financirajo:

- pravice družinskega pomočnika;
- pomoč družini na domu, najmanj v višini 50% subvencije k ceni storitve in v višini, za katero je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila;
- pomoč pri uporabi stanovanja (najemnina) iz četrtega odstavka 24. člena in tretjega odstavka 31. člena tega zakona;
- stroški storitev v zavodih za odrasle, kadar je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila;
- razvojni in dopolnilni programi, pomembni za občino in sodelovanje z nevladnimi organizacijami.

Sredstva za financiranje pravic in prispevkov oziroma storitev in pomoči iz prejšnjega odstavka se financirajo iz proračuna občine, na območju katere ima upravičenec storitev in pomoči prijavljeno stalno prebivališče.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se stroški storitve iz četrte alinee prvega odstavka tega člena v primeru prijave stalnega prebivališča na naslovu socialno varstvenega zavoda na podlagi četrtega odstavka 8. člena zakona o prijavi prebivališča (Uradni list RS, št. 9/2001) financirajo iz proračuna občine, v kateri je imel upravičenec prijavljeno stalno prebivališče pred prijavo stalnega prebivališča na naslovu zavoda.

100. člen

Upravičenci in drugi zavezanci so dolžni plačati vse po tem zakonu opravljene storitve, razen storitev socialne preventive, prve socialne pomoči in institucionalnega varstva v socialno varstvenih zavodih za usposabljanje, ki so za vse upravičence brezplačne.

Prejemniki trajne denarne socialne pomoči in prejemniki nadomestila za invalidnost po zakonu o družbenem varstvu odraslih telesno in duševno prizadetih oseb (Uradni list SRS, št. 41/83) so oproščeni plačila vseh storitev razen storitev institucionalnega varstva po prvem odstavku 16. člena tega zakona.

Vlada Republike Slovenije predpiše merila, po katerih se za upravičence in druge zavezance delno ali v celoti določajo oprostitve pri plačilu storitev.

Na zahtevo upravičenca do socialno varstvene storitve odloči o delni ali celotni oprostitvi plačila storitve center za socialno delo, v skladu z merili iz prejšnjega odstavka.

Center za socialno delo lahko upravičencu oziroma zavezancu določi višjo oprostitvev, kot bi jo določil po merilih iz tretjega odstavka tega člena, če upravičenec storitev nujno potrebuje in bi prišlo do ogrožanja njegovega zdravja ali življenja, če mu storitev ne bi bila omogočena, ali če to narekujejo posebne socialne razmere ali iz drugih pomembnih razlogov v korist upravičenca oziroma zavezanca.

V primeru vložitve zahteve za oprostitvev plačila storitve center za socialno delo o oprostitvi plačila in določitvi prispevka upravičenca in zavezanca oziroma občine k plačilu oziroma doplačilu storitve odloči za obdobje od dneva začetka izvajanja storitve dalje, v primeru sprememb med izvajanjem storitve pa s prvim dnem naslednjega meseca po dnevu nastanka spremembe.

Stroške v zvezi s storitvami iz 18. člena tega zakona krije podjetje, zavod ter druga organizacija, ki te storitve zagotavlja.

Center za socialno delo lahko za upravičenca do institucionalnega varstva določi oprostitvev po merilih iz tretjega odstavka tega člena tudi v primeru, ko je bila upravičencem zagotovljena nadomestna oblika bivanja in oskrbe izven mreže javne službe.

102. člen

Nadzor nad delom javnih socialno varstvenih zavodov, koncesionarjev in drugih pravnih ali fizičnih oseb, ki izvajajo socialno varstvene storitve na podlagi dovoljenja za delo (v nadaljnjem besedilu: izvajalci dejavnosti), organizira in izvaja socialna inšpekcija v okviru organa v sestavi ministrstva, pristojnega za socialno varstvo (v nadaljnjem besedilu: inšpekcijski nadzor), ki jo vodi direktor. Inšpekcijske nadzore izvajajo inšpektorji za socialne zadeve (v nadaljnjem besedilu: inšpektor), ki so delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Za izvajanje inšpekcijskega nadzora po tem zakonu se uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, kolikor posamezna vprašanja s tem zakonom niso urejena drugače.

102.a člen

Če je za ugotovitev ali presojo kakega dejstva v nadzoru potrebno posebno znanje, s katerim inšpektor ne razpolaga, lahko direktor na predlog inšpektorja določi tudi, da posamezna strokovna dela v inšpekcijski zadevi opravi posameznik (v nadaljnjem besedilu: strokovni pomočnik), ki ni zaposlen v organu, ki organizira in izvaja inšpekcijski nadzor po tem zakonu. Strokovnega pomočnika imenuje iz liste strokovnih pomočnikov, ki jo določi strokovni svet za socialno varstvo.

O svojih ugotovitvah strokovni pomočnik iz prejšnjega odstavka sestavi poročilo.

103. člen

Inšpektor mora imeti:

- visoko strokovno ali univerzitetno izobrazbo enake smeri, kot jo za strokovne delavce na področju socialnega varstva določa ta zakon,
- deset let delovnih izkušenj pri izvajanju ali vodenju storitev in socialno varstvenih programov ali pri razvoju raziskovalnem in svetovalnem delu ali pri vodenju uveljavljenih projektov na področju socialnega varstva ali pri organiziranju in upravnem vodenju socialno varstvenih dejavnosti,
- opravljen strokovni izpit za inšpektorja.

Inšpektor mora vsake tri leta opraviti obdobjni preizkus usposobljenosti.

104. člen

Inšpekcijski nadzor po tem zakonu obsega:

1. nadzor nad izvajanjem tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter nadzor nad izvajanjem drugih zakonov ali na njihovi podlagi izdanih predpisov, ki določajo javna pooblastila ali druge naloge posameznim izvajalcem socialno varstvene dejavnosti;
2. nadzor nad izvajanjem nalog, ki jih ta zakon nalaga lokalnim skupnostim (v nadaljnjem besedilu: občina).

V okviru nadzora po 1. točki prejšnjega odstavka inšpektor ugotavlja in preverja izvajanje določb, uporabo strokovnih metod, strokovnost dela pri izvajanju storitev in programov ter kvaliteto storitev v okviru zakonov in podzakonskih aktov, ki urejajo zlasti naslednja področja dejavnosti:

- statusne zadeve izvajalcev,
- kadrovske, tehnične in druge pogoje za izvajanje dejavnosti,
- koncesijske pogodbe, dovoljenja za delo in pogodbe o sofinanciranju programov,
- upravičenost do storitev in do prejemkov,
- prispevke uporabnikov in drugih zavezancev,
- cene storitev,
- uresničevanje pravic in dolžnosti uporabnikov,
- uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih in drugih delavcev izvajalca, ki ne sodijo v pristojnost drugih inšpekcijskih organov,
- vodenje dokumentacije in poročanje,
- uresničevanje nalog, ki so izvajalcem zaupana kot javna pooblastila,
- stanje glede organizacije strokovnega dela,
- izpolnjevanje pogojev, ki jih morajo izpolnjevati strokovni delavci in strokovni sodelavci,
- ustreznost strokovnih postopkov in uporabe metod strokovnega dela,
- sistem za strokovni razvoj zaposlenih,
- kakovost in obseg opravljenih storitev,
- uresničevanje pravic in zadovoljstvo uporabnikov storitev.

Nadzor po drugi točki prvega odstavka tega člena nad izvajanjem nalog, ki jih zakon nalaga občinam, obsega zlasti preverjanje:

- obsega mreže javne službe, za katero je zadolžena občina,
- soglasij k cenam storitev, ki jih izda pristojni občinski organ.

105. člen

Inšpekcijski nadzor se opravi kot redni ali izredni inšpekcijski nadzor.

Redni inšpekcijski nadzor se opravi pri vsakem izvajalcu dejavnosti najmanj enkrat v obdobju treh let. Program rednih inšpekcijskih nadzorov na predlog direktorja inšpekcije določi glavni inšpektor.

Direktor inšpekcije vsakokrat, ko oceni, da je to potrebno, odredi, da inšpektor opravi izredni inšpekcijski nadzor. Glavni inšpektor odredi izredni inšpekcijski nadzor tudi:

- na zahtevo upravičenca do storitve ali njegovega zakonitega zastopnika oziroma druge osebe, ki je imela v postopku položaj stranke, ustanovitelja izvajalca dejavnosti ali organa upravljanja izvajalca dejavnosti,
- na utemeljeno pobudo družinskega člana upravičenca ali uporabniškega združenja,
- na zahtevo reprezentativnega sindikata pri delodajalcu.

Pred izvedbo izrednega inšpekcijskega nadzora lahko inšpektor:

- pozove predlagatelja zahteve ali pobude, da zahtevo ali pobudo dopolni ali dodatno utemelji,
- zahteva od izvajalca dejavnosti oziroma občine pisno poročilo in ustrezno

- dokumentacijo,
- opravi strokovno oceno očitanih ravnanj izvajalca dejavnosti oziroma občine,
 - predlaga izvajalcu in uporabniku, da ob strokovni podpori inšpektorja skleneta dogovor o sodelovanju pri odpravi morebitnih nesporazumov.

Inšpektor ne izvede izrednega inšpekcijskega nadzora na zahtevo ali na pobudo, če ugotovi:

- da se zahteva oziroma pobuda nanaša na postopke ali storitve, za katere je vložnik zahteve ali pobude že prejel pisna pojasnila in ugotovitve ministrstva;
- da iz predložene dokumentacije in poročila izvajalca dejavnosti izhaja, da so bili postopki in opravljene storitve vodene v skladu s predpisi in strokovnimi ter etičnimi načeli, ki se uporabljajo na področju socialnega varstva, oziroma da ugotovljene nepravilnosti ali pomanjkljivosti niso take, da bi lahko bistveno vplivale na zaključek postopka ali na vsebino, kakovost in obseg storitve,
- da vložnik zahteve ali pobude ni zadovoljen s posamezno storitvijo, pa ni vložil ugovora zoper delo strokovnega delavca ali strokovnega sodelavca po 94. členu tega zakona,
- da ima vložnik zahteve ali pobude možnost uporabe drugih rednih pravnih sredstev, ki jih določajo procesni predpisi in ki jih še ni uveljavljal,
- da se zahteva ali pobuda nanaša na postopke ali na storitve, katerih zakonitost ali strokovno ustreznost ugotavljajo nadzorni ali inšpekcijski organi, določeni po drugih predpisih,
- da je izvajalec dejavnosti na zahtevo inšpektorja v določenem roku že odpravil pomanjkljivosti, ki jih kot sporne navaja zahteva ali pobuda,
- da je bil v isti zadevi že opravljen inšpekcijski nadzor ali da je bila že podana strokovna ocena postopkov in ravnanj izvajalca,
- da je pri izvajalcu odrejen redni nadzor.

O tem, da iz razlogov po prejšnjem odstavku tega člena ne bo izvedel izrednega inšpekcijskega nadzora, inšpektor obvesti vložnika zahteve ali pobude in izvajalca dejavnosti, direktorja inšpekcije ter glavnega inšpektorja. V obvestilu mora pojasniti razloge, zaradi katerih ni bil izveden izredni inšpekcijski nadzor.

106. člen

O opravljenem inšpekcijskem nadzoru sestavi inšpektor inšpekcijski zapisnik.

Inšpekcijski zapisnik vsebuje podatke o poteku nadzora, o opravljenih nadzornih dejanjih, o ugotovitvah nadzora in o ukrepih inšpektorja.

V primeru iz 102.a člena tega zakona je poročilo strokovnega pomočnika priloga inšpekcijskega zapisnika.

107. člen

Če inšpektor ugotovi, da se pri delu pojavljajo manjše napake, nepravilnosti in pomanjkljivosti, ki bistveno ne vplivajo na izvajanje storitve oziroma na zakonitost poslovanja, strokovnost dela, zagotavljanje pravic uporabnikov ali na predpisano kakovost storitev, na vodenje postopkov ali na uveljavljanje pravic uporabnikov, ustno opozori na nepravilnosti ter na njihove posledice in določi rok za odpravo, kar vse navede v zapisniku. Če nepravilnosti niso odpravljene v določenem roku, inšpektor izreče druge ukrepe v skladu z zakonom.

Če inšpektor ugotovi, da se javna služba ne izvaja v skladu s predpisi ali da

izvajalec dejavnosti:

- opravlja storitve, za katere ni registriran,
- opravlja storitve, čeprav ni vpisan v register zasebnikov,
- ne opravlja storitev in programov v skladu z normativi in standardi,
- ne zagotavlja predpisane kakovosti,
- ne uporablja učinkovitih strokovnih metod pri delu,
- ne vodi postopkov v skladu s predpisi,
- ne zagotavlja uveljavljanja pravic uporabnikov, zaradi česar prihaja do nepravilnosti ali do napak, ki pomembno vplivajo na zakonitost poslovanja, strokovnost dela, zagotavljanje pravic uporabnikov ali na predpisano kakovost storitev, odredi potrebne ukrepe in določi rok za njihovo izpolnitev z odločbo.

V primerih iz prejšnjega odstavka lahko inšpektor predlaga oziroma odredi zlasti naslednje ukrepe:

- izdajo oziroma usklajitev splošnih aktov z določbami ustanovitvenega akta in z drugimi predpisi,
- izdajo oziroma usklajitev posamičnih aktov s predpisi,
- dopolnitev organizacijske strukture,
- sprejem strokovnih podlag za ukrepanje in za odločanje o posameznih ukrepih,
- opredelitev strokovnih kriterijev, na podlagi katerih se opravi izbor ustrezne metode dela,
- redno pisno poročanje o delu na posameznih področjih dejavnosti,
- vodenje posebne evidence o posameznih strokovnih postopkih,
- interno ali verificirano dodatno usposabljanje zaposlenih,
- sprejem posebnega programa aktivnosti za dvig kakovosti izvajanja storitev,
- uvedbo notranje kontrole nad izvajanjem storitev ali nad vodenjem postopkov,
- ponovno opravljanje preizkusa poznavanja zakona o splošnem upravnem postopku,
- ponovno opravljanje posameznih delov strokovnega izpita,
- pisno opravičilo prizadetemu uporabniku ali njegovemu zakonitemu zastopniku,
- uvedbo postopka za ugotavljanje nesposobnosti delavca,
- uvedbo postopka za odvzem naziva strokovnemu delavcu ali strokovnemu sodelavcu, pridobljenega v skladu s tem zakonom,
- obvezno vključitev supervizorja,
- pristojnemu organu predlaga začetek postopka za oceno primernosti odgovorne osebe, ki opravlja funkcijo direktorja ali strokovnega vodje,
- pristojnemu organu predlaga začetek postopka za razrešitev direktorja oziroma strokovnega vodje,
- pristojnemu organu predlaga začetek postopka za odvzem dovoljenja za delo ali za prekinitev koncesijske pogodbe,
- začasno prepove opravljanje dejavnosti izvajalca do odprave nepravilnosti.

107.a člen

Natančnejši način izvajanja inšpekcijskega nadzora predpiše minister, pristojen za socialno varstvo.

108. člen

Zoper odločbo inšpektorja o odrejenih ukrepih je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za socialne zadeve. Pritožbo se vloži v roku osem dni od njene vročitve. Pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

108.a člen

Poleg nadzora nad delom izvajalcev dejavnosti iz prvega odstavka 102. člena tega zakona opravljajo inšpektorji inšpekcijski nadzor tudi nad delom drugih izvajalcev, ki izvajajo dopolnilne, razvojne in preventivne programe na področju socialnega varstva in varstva otrok in družine po posebni pogodbi o sofinanciranju.

Za izvajanje inšpekcijskega nadzora po prejšnjem odstavku se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o izrednem inšpekcijskem nadzoru.

108.b člen

Poleg inšpekcijskega nadzora se izvajalcem dejavnosti iz prvega odstavka 102. člena tega zakona in izvajalcem iz prvega odstavka prejšnjega člena zagotavlja še inštruktažno svetovanje, ki ga organizira socialna zbornica, izvajajo pa ga tričlanske komisije strokovnjakov, ki jih imenuje pristojni organ socialne zbornice.

Inštruktažno svetovanje obsega spremljanje strokovnega ravnanja strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev, ki samostojno ali pod vodstvom vodje storitve opravljajo posamezne storitve ali programe.

Namen inštruktažnega svetovanja je spremljanje uporabe strokovnih metod, izvajanja strokovnih usmeritev, ki jih določajo razvojni dokumenti na področju socialnega varstva, in spremljanje uresničevanja strokovnih navodil, ki jih sprejema strokovni svet za socialno varstvo, uveljavljanje novih strokovnih pristopov in dobre prakse, pa tudi uresničevanje kodeksa etičnih načel, ki se uporabljajo na področju socialnega varstva.

Inštruktažno svetovanje se opravi na pobudo strokovnega organa izvajalca ali na pobudo ustanovitelja.

Natančnejši način izvajanja in obseg inštruktažnega svetovanja v javnih socialno varstvenih zavodih in koncesionarjih določita s pogodbo socialna zbornica in ministrstvo, pristojno za socialno varstvo.

110. člen

Za potrebe izvajanja socialno varstvene dejavnosti določene z zakonom, za načrtovanje politike socialnega varstva, spremljanje stanja ter za znanstveno raziskovalne in statistične namene, se na področju socialnega varstva vodijo zbirke podatkov, ki zajemajo celotni nacionalni sistem socialnega varstva.

Zbirke podatkov vsebujejo podatke o:

- storitvah,
- (prenehala veljati),
- drugih pomočeh posamezniku po tem zakonu,
- oprostitev pri plačilu storitev,
- izvajalcih socialno varstvene dejavnosti,
- financiranju socialno varstvene dejavnosti,
- izvajanju drugih nalog, ki so izvajalcem dejavnosti z zakonom poverjene kot javna pooblastila ter nalog, ki jih izvajalcem dejavnosti nalagajo drugi predpisi.

111. člen

Zbirke podatkov iz prve, druge, tretje in četrte alinee drugega odstavka prejšnjega

člena vsebujejo naslednje podatke posameznika, na katerega se nanaša pravica ali obveznost po tem zakonu, in njegovega zakonitega zastopnika:

- ime in priimek,
- rojstne podatke,
- spol,
- enotno matično številko občana,
- podatke o državljanstvu,
- podatke o dovoljenju za prebivanje tujca,
- podatke o prebivališču,
- podatke, ki se nanašajo na družinska razmerja (število družinskih članov, tip družine, razmerje do vlagatelja),
- podatke o gospodinjstvu,
- podatke, ki se nanašajo na vrsto življenjske skupnosti (zakonska zveza ali zunajzakonska skupnost),
- podatke o statusu (podatke o šolanju, o zaposlitvi, o upokojitvi, drugo),
- podatke o izobrazbi,
- podatke o zdravstvenem stanju in invalidnosti,
- podatke o plačah in drugih dohodkih in prejemkih,
- podatke o premoženju,
- podatke o socialnih stiskah in težavah posameznikov, družin in skupin prebivalstva,
- podatke o oprostitvi pri plačilu storitev,
- davčno številko,
- številko tekočega oziroma drugega računa,
- podatke, ki se nanašajo na stanovanjske in bivalne pogoje.

Posamezne zbirke podatkov lahko vsebujejo tudi podatke, ki niso osebni, ki so potrebni za doseg namena iz prvega odstavka prejšnjega člena.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

./

VI. PRILOGE

/